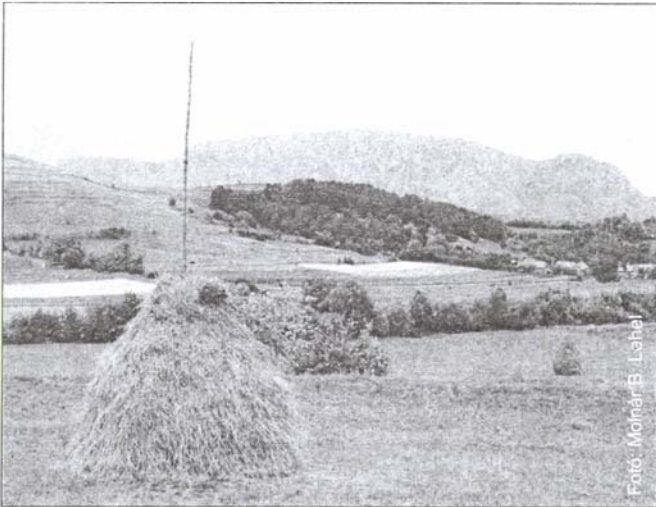

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888—1948/1990. 13. (73) évf.
4. szám. 2003. augusztus – október
Ára: 10.000 lej.

ŐSZI GONDOLATOK

Az idei nyár rekordszámba illő hevében, utolsó lapszámunk megjelenése óta egyházi életünkben mozgalmas időszak suhant tovább megannyi szép, de felelősségteljes eseményekkel.

A szejkefűrdői unitárius találkozó felejthetetlen emlékeket lopott sokunknak életébe, és megerősödünk abban a tudatban, hogy az egymásra figyelés és az egymástól tanulás, közös örömeink és aggodalmaink, sikereink és sikertelenségeink feloldódnak egy egyetemes unitárius közösség jelenének és jövőjének közös felvállalásában, vallásos nyelven szólva: Istenország építésében.

Egyházunk Főtanácsa, az egyéves mérlegkészítésen túl, jövőbe néző stratégiákat fogalmazott meg, s egyháztársadalmi szervezeteink: az Unitárius Nők Országos Szövetsége (UNOSz), az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE), valamint az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége (ULOSz) évi konferenciái szintén arról tanúskodnak, hogy van élni akarásunk, van jövőképünk, és ezért vállaljuk a cselekvést is, mert unitárius önazonosság-tudatunkhoz tartozik az évszázadok során tudatosult unitárius szemlélet: „Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: büne az annak” (Jak 4,17).

Hálásan gondolunk külföldi hittestvéreink látogatásaira, azokra a felénk nyújtott lelki-szellemi-erkölcsi-anyagi „kenyérseletekre”, néha talán csak „morzsákra” is, amellyel táplálták szeretetre éhes lelkünket, s amelynek lényegi értéke talán az Unitárius Közlöny oldalain is olvasható lesz a közeljövőben.

A nyár heve még inkább „kiszáritotta” az ország vezetőinek politikai akarátát, az egykoron jogtalanul elkobzott javaink: földjeink, erdőink, ingatlanaink, szellemi kincseink visszaszol-

gáltatásában. A „hűvös árnyakba menekülve”, de a jövő évi választásokra gondolva „csepegtettek” ugyan szomjas reményeinkbe „valamit”, de az évek óta szomjúhozó reményeink barázdái azokat alig vették észre.

A lassan-lassan „őszbecsavarodott természet” azonban minden esztendőben kihívást jelent a jövő felé. Örömmel tölt el, hogy az újabb iskolai év kezdetén egyházunk iskolastratégiája nem „száraz katángkóróként” libeg a jelen szelében, hanem erős gyökerű tölgyként áll. Az unitárius óvoda és a most induló unitárius I. osztály Kolozsváron, az V. osztály folytatásáért vívott küzdelem Székelykeresztúron, a már hírnevet hordozó kolozsvári és székelykeresztúri középiskoláink működésének folytonossága bizakodással tölt el, és újabb munkára, ha kell, áldozatvállalásra kötelez mindannyiunkat. Az unitarizmus az évszázadok során mindig sajátos feladatának, ha úgy tetszik, küldetésének tekintette az oktatás felkarolását, támogatását, és a jelen azt igazolja, hogy erről a sajátos feladatáról napjainkban sem feledkezett meg.

Az Unitárius Közlöny olyan eredményes iskolai évet kíván, amelyben a lelki-szellemi-hitbeli gyarapodást a jövő igazolja!

Őszi hálaadás ünnepünk Isten iránti hálaára kötelez, még akkor is, ha sokszor voltunk reménytelenek, elcsüggedtek. Legyünk hálásak Istennek életünkért, az elvégzett és elvégzendő munkáért, kenyérszegő szeretteink gondoskodásáért, imát rebegető ajkunk alkalmáért, a hófehér vagy az esztendő során többször foltozott lelkiismeretünkért, a sokszor talán meg nem értett, fel nem fogott, de mégis mindig körülölelő isteni gondviselésért.

Legyen bennünk annyi alázat, hogy különbséget tudjunk tenni jó és rossz, igaz és hamis, mulandó és örök értékek között.

Vallom az apostollal, hogy életünk értelme és célja „a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és képmutatás nélküli hitből fakadó szeretet” (1Tim 1,5).

Dr. REZI ELEK

A TARTALOMBÓL:

- Az Unitáriusok Ötödik Világtalálkozója Szejkefűrdön
- Beszámoló a Főtanács 2003. évi rendes üléséről
- 210 éves a székelykeresztúri unitárius templom és iskola
- Tíz év egy iskola szolgálatában
- Bartók-emlékházat avattak Amerikában
- Bemutatkozik Máthé Dénes, egyházunk főgondnoka
- Rekvium egy elsüllyesztett faluért
- Kettős ünnep Absóboldogfalván
- Azok az egykori vasárnapok
- A magyar iskola és egyház jövője
- Vidám ősz - gondolatok az óvodakezdekről
- UNOSz Konferencia és Közgyűlés
- A magyarszövati nőszövetség beszámolója
- Ne dobjunk el magunktól a csodát
- Ifjúsági beszámolók
- Tengereken úszó egyetem (4. rész)
- Könyvajánló
- Rejtvény-oldal
- Nyebédesanyánk
- Egyházi hírek

Unitárius jelenlét a Szejkén

Az unitárius ember számára kevés olyan élethelyzet adódik, ahol többségben érezheti magát unitárius mivoltában, s eltelhet a közösség nagyságából fakadó erővel. Ezen kevés lehetőség közül az egyiket a szejkefürdői unitárius találkozó nyújtja minden évben, a maga több ezer unitáriust egybegyűjtő varázsával. Minden augusztus második szombatján Szejkefürdő az a hely, ahol igazán érezni lehet a találkozásból, a baráti és hittestvéri számbavételből, az egymás életével újra napirendre kerülésből fakadó örömet.

Így volt ez idén, augusztus 9-én is, amikor mintegy három-négyezren válaszoltunk a szejkefürdői domboldalon való jelenlétünkkel a hívó szóra, amely nemcsak az írásbeli meghívóból szállt felénk, hanem mára már a hagyományunkba is beleivódott, és szokásvilágunk elmaradhatatlan részévé lett. A fürdőhelyhez közeledve lassítani kellett az út két oldalán parkírozott autóbuszok elkerülendő közelsége miatt, a karszalagos felvigyázók csak a kiválasztottak: szónokok és meghívottak gépkocsijait engedték a patakon átgördülni. A helyszín megközelítésében némileg zavarólag hatott a csecsebecse-árusok évről évre növekvő térhódítása, a termékeikből kibocsátkozó szin- és formaáradat egyre nehezebben egyeztethető össze a gyülekezés zárandoklat-jellegével.

A természet szép idővel kedveskedett nekünk, s a nap melege is csak dél körülre forrósodott a kibírhatóság felső határáig. Tizenegy óra magasságában a homoródalmási fűvőzenekar diktálta ritmusra métóságteljesen kanyarodott alá az emelvény irányában a székelyruhás lovasok dandárja, elől a magasra tartott unitárius és milleniumi zászló. Utánuk feketéllett az unitárius lelkészek palástba öltözött, tömött sora, a nép tapssal kifejezett gyönyörűségére, igazolván a szervezők abbéli reményét, hogy jó hatással lesz az egységes felvonulás.

A jótékony árnyékkal borított emelvényen (amely alól csak az ODFIE népviseletes őrállói maradtak ki) **Kedei Mózes** helybeli lelkész szólt üdvözlő szavakat. Az istentisztelet **dr. Szabó Árpád** imájával vette kezdetét, az egyházi beszédet **Jeffrey Teagle**, az angliai Unitárius Egyház főtitkára mondta, püspök atyánkfia tolmácsolásában. Tartalma intellektuális jelleggel vázolta fel az angliai unitáriusok sajátosságait, az erdélyi hittestvérek figyelmét főként az ifjúság szerepére hívva fel az egyházi életben. A köszöntések sorát **Szász Jenő** székelyudvarhelyi polgármester nyitotta meg, egyfajta házigazdaként, majd **Mikó István** főgondnok történelmi áttekintésbe foglalva tolmácsolta az anyaországi unitáriusok üdvözlését. **Austin Fitzpatrick** lelkész az angliai Unitárius Egyház elnökeként szólt a néphez, az ő hagyományukban a tisztséget csak egy évig viselik. **Jill McAllister** amerikai unitárius lelkész

egy Erdélyben szervezett nemzetközi ifjúsági konferenciáról érkezett a találkozóra, az együttes tapasztalat előnyeiről szóló beszédét a tömegben helyet foglaló fiatalok zászlólengetése helyeselte. **Egyed Judit** főtanácsos a magyar Miniszterelnöki Hivatal Egyházi Kapcsolatok Államtitkárságának, **Michael Mates** konzul pedig az Egyesült Államok nagykövetségének köszöntését hozta.

A ceremónia véget érve, az emelvény addigi elfoglalói már a domboldalról nézték végig a soron következő ünnepi műsort. A székelyudvarhelyi Székely Dalegylet ének-számait után a Bécsben élő **Antal Imre** és **Ágnes** zenés-verses összeállítást adott elő, eredeti népi hangszerek kíséretében. A színpad csak úgy döngött a vargasi és árközi néptáncsoport népviseletbe öltözött tagjainak tánca alatt.

A hivatalos rész záró akkordjára Orbán Balázs sirjánál került sor, ahol az Egyház, illetve a képviseltetett politikai és közéleti szervezetek koszorút helyeztek el a nagy székely emlékére. Ebből az emlékből fakadt a tiszteletére elmondott vers is. Ezen emlék előtt tisztelegtek **Gál József** helyi főszerző záró szavai is.

A délután aztán igazi lehetőséget nyújtott a hittestvéri találkozásokra, valamint az ezekből való őszinte öröm kifejezésére. A domboldalon felállított asztalokon gazdagon lehetett választani az egyházi és ifjúsági egyleti kiadványokból, az alkalomra kiadott falragasz és képeslap nagyszerű emléktárgynak bizonyult.

Az emberek az otthonról hozott vagy a helyben vásárolt elemőzsia köré telepedtek, s voltak, akik már a helyszínen megvitatták a találkozó dolgát. „Minden évben eljövök, mert szükségem van erre az érzésre” – mondta egy asszony. „A találkozás kínálta nagyszerű keretet tartalmasabb lényeggel is ki kellene tölteni, főként a lelkiek terén” – vallotta meg kritikusabb szemléletét egy másik. „A külföldi testvéreket most már lassan megismertük, a programnak ezentúl rólunk kellene szólnia, a mi unitáriusságunkról, a mi valóságos életünkről” – így a harmadik. A legtöbb vélemény egybecsendült arra nézve, hogy minden évben valami újat, valami többletet kell adni azoknak az embereknek, akik a találkozáson túl lelki örömet is érezni akarnak Szejkefürdőn.

A szejkefürdői unitárius találkozó arról beszél a létszámbeli fogyatkozás, az előregedés, a kiégés, a pénzügyi ellehetetlenedés veszélyével küzdő egyházközségek tagjainak, hogy van erdélyi unitárius jelen, van életerő, van összefogás, és van a boldogulást kereső, az egyházért felelősséget vállaló, áldozatot hozni tudó jó szándék. Csak meg kell hallani a hívást, útra kell kelni feléje, és engedni kell, hogy magával ragadjon.

GYERÓ DÁVID

Az Unitáriusok Ötödik Világtalálkozója Szejkefűrdőn

Szejkefűrdő Székelyudvarhelytől északnyugati irányban, az egykori Szombatfalva határánál, három kilométerre a várostól terül el, a Sós-patak völgyében, 570 méteres tengerszint feletti magasságban. Létezésének első írásos említése 1766-ból szól. Orbán Balázs 1868-as leírásában éppen csak megemlíti, hogy Szejkefűrdő borvizének egyik része fürdőre, másik része ivásra használható, és hogy összetétele kénes, gyógyhatású. Később, a 19. század derekán a fürdő a báró Orbán család tulajdonába ment át, azután kezdték kiépíteni, kiterjeszteni. A bivalyok húzta, borvizes korszokat városba szállító szekerek még a 20. század közepe után láthatóak voltak Udvarhely utcáin, később a bivalyokat traktorral váltották fel, majd egy idő után végképp eltűntek a borvizzel telt korszokat hordozó szekerek a város utcáiról. A bivalyok-húzta borvizes szekér a korabeli képeslapokon szinte egyfajta jelképpé vált a város történetében. A 20. század utolsó évtizedeiben Szejkefűrdő annyira kiépült, hogy nyaranta turisták ezrei látogatják, s a domboldalon felállított, manapság már tizen négyre szaporodott székelykapu alatt átmenve érünk el Orbán Balázs szejkefűrdői síremlékéhez is. Itt talált végső nyugalomra a Székelyföld nagy kutatója és alapos ismertetője, aki maga is unitárius volt, s biztosan nem véletlenül szerűen azt a gyönyörű helyet választották ki maguknak az unitáriusok, ahol idén immár ötödik alkalommal tarthatták meg egyetemes világtalálkozójukat

B. O. Á.

Csendes csodák

*„Ne várd, hogy a föld meghasadjon
És tűz nyelje el Sodomát.*

*A mindennap kicsiny csodái
Nagyobb és titkosabb csodák”*

(Reményik Sándor)

2003. augusztus 9-én, délelőtt az unitáriusok egyetemes találkozója érkeztünk Marosvásárhelyről. Az augusztusi nap sugarai átragyogtak a lombokon, s az itt-ott még meglevő harmatcseppek ezüstös gyöngyszemékké varázsolták. A tömeg hömpölygött a tisztás felé, itt, a Székelyföld szívében, Szejkefűrdőn, ahol hamarosan kezdetét vette – a vallásszabadság meghirdetésének 435. esztendejében – a megemlékezés ünnepe. Lehet-e méltóbb helyen a nagy találkozó, mint Orbán Balázs, a Székelyföld nagy ismerőjének sírja közelében, s ahol alig egy dombhajlatnyival odébb ringott Tamási Áron bölcsője, és domborul a sírja is. „Ott van Farkaslaka” – mondta nagy írónk, aki így foglalta szavakba szülőhelye iránt érzett, soha nem halványuló szeretetét: „Valósággal nyűgbe ver valami különös érzés, melyhez hasonlót soha semmi nem ébresztett bennem, csak a föld, ahol ringott a bölcsőm, (...) kehely talán, miben e földi lét levének kivonata van (...) Ízében mind ott találok az édes és keserű fűszereket, a mérgezőket és a gyógyítókat (...) Aki lázadva összetöri ezt a kelyhet, a hegyeket teszi egyenlővé a földdel, hogy magának zugot sehol se találjon.” (Bölcső és környéke).

De jó, hogy mi, a legnehezebb időkben, fáradtan, kiábrándulva sem törtük össze a kelyhet. S most itt ülhetünk, szemben az emelvénnel, gyönyörködhetünk a fellobogózt lovasok vonulásában, hallgathatjuk a fúvószenekar gyermekkorunk emlékeit előcsaló zenéjét. Ahogy a zsongás elhalkul a téren, az emelvényre vonulnak a palástos lelkészek, és megkezdődik a találkozó ünnepi része. A hangerősítők felerősítik a szavakba öltözött gondolatokat: Pál apostolnak a lélek gyümölcsivel – szeretet, öröm, békesség, békétülés, szívesség, jóság, hűség, szelidség és mértékletesség megfogalmazott gondolatait hordozza szét a könnyű fuvalom. Eljutnak a hangok a domboldalon árnyékba húzó emberek lelkéhez, buzdítóan, bátorítóan.

A szertartás végétével én is a domboldalon ülök, elgondolkozom a hallottakon, és összeszorul a szívem, mert a tiszta emberi szó és a gondolat szabadságáért börtönbüntetést szenvedett lelkész-szüleimre gondolok, akik nem érhették meg ezt a napot. Költő-pap édesanyám versét ismétlgetem, aki 1954-ben Dávid Ferenc egyházalapító első püspökünk emlékére vándorzászlót varrt, és hozzá verset is írt. „A hit szabadság csillagát követte/ S nem félt, hiába leste gyűlölet, / Mert nincsen aki elesnék a földön/ Ha csillagot követ. / A vallásért meghalt ő maga, / De lobogója hófehér maradt / S mi büszkén, bátran haladunk tovább/ E vér nem-fogta szent zászló alatt./ Forrasszuk össze egyetlen darabbá/ Szíveinket, az érte dobogót, / S az ismeretlen sírnál áhítattal / Hajtsuk meg ezt a szűzi lobogót.” Ennek, a kékhímzéses zászlónak az ötvenes évek végén nyoma veszett, nem vándorolt tovább, hiszen azokban az időkben a tömegeket mozgó Dávid Ferenc-ünnepélyeknek is vége szakadt. A zászlót, már örökre eltűntnek hittem, de a vers sorainak üzenete tovább élt a lelkemben és éppen így nem halt ki az eszme – egy pillanatra sem – a nép szívéből. Ahogy mindezeket végiggondolom, akkor ott, a domboldalon, kicsit oldalra fordítottam a fejem, s alig karnyújtásnyira tőlem ott lobogott a ZÁSZZLÓ.

Az ember életét, ha csak tudat alatt is, szimbólumok egész sora vezérli. Ilyen jelentőségeltjes szimbólum volt az én számomra az a zászló, ami az Édesanyám feltételek nélküli, odaadó, mélységes hitvallását jelentette nekem.

A zászló, amiről évtizedeken át azt gondoltam, hogy réges-régen, végképp elveszett, beleolvadt az égbolt végtelen kékjébe, s csak az álmaimban jöhet már elő – akkor íme, egyszerre csak, mint egy varázsütésre – megjelenik előttem a maga teljes ragyogásában, s mögötte, mások számára láthatatlanul, ott mosolyog az Édesanyám. És sugárzott, sugárzott felém a hihetetlen, eltűntnek vélt kékség, amitől újra belém költözött a gyermekkor minden színe, illata, szépsége, amikor édesanyám a zászló hímzése közben azt mondta nekem, hogy ő most a gyermekei szeme színét örökíti bele ebbe a vászondarabba, ami nemcsak egyszerű vászondarab volt már akkor, hanem hit, fény, csoda, az unitárius lét szimbóluma, s ami egyben vezérfonalává kell váljon tetteinknek, cselekedeteinknek. és akkor ott, a domboldalon ülve, hirtelen csodálatos nyugalom szállta meg a lelkem, s áhítattal rebegette ajkam Reményik Csendes csodák című versének utolsó szakaszát: „Ne várj nagy dolgot életedbe,/ Kis hópelyhek az örömök, / Szítáló, halk szírom-csodák. / Rajtuk az Isten szól: jövök.”

KECSKÉSNÉ NYITRAI GYÖNGYVÉR

Megszámláltattál – rendben találtattál?

– beszámoló a Főtanács 2003. évi rendes üléséről –

Egyházunk legfőbb kormányzó testülete, a Főtanács idén is hagyományos ülésezési helyén, Kolozsváron tartotta évi rendes ülését. A megelőző napokon az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége tartotta meg konferenciáját a kincses városban, így sok lelkésznek hosszúra nyúlt a kolozsvári kiszállás. A többnapos távollét azonban szakmai és lelki szempontból egyaránt örömeikre szolgált, tekintettel arra, hogy jó néhányan évek óta nem tudtak kiszakadni az egyházközségi munka sokrétű terhe alól.

Az augusztus 29-i délutáni megnyitón a megalakuláshoz elegendő főtanács tag vehette át az új Alaptörvény értelmében első alkalommal szétszotott szavazókarttyát. **Máthé Dénes** főgondnok elnöki megnyitója után **Jakab Dénes** szentábrahámi lelkész imádkozott, majd a Magyarországi Unitárius Egyház köszöntését **Kálnoki Kiss Sándor** főgondnok-helyettes adta át. A tárgysorozat elfogadását az esküt még nem tett főtanács tagok esküvétele követte (képünkön), **Szabó László** közügyigazgató vezetésével. **Gyerő Dávid** előadótanácsos rövid megemlékezést olvasott fel az előző ülés óta elhunyt egyházi alkalmazottakról, akik emléke előtt a Főtanács néma felállással adózott: **Balogh Ferenc** főgondnok, **Benedek Ágoston** és **Bíró Lajos** lelkészek, **Bencze Márton** ny. magyarországi püspök, **Fodor Piroska** énekvezér, **Tánczos Mihály** és **Füleki József** tb. gondnokok, **Deák Piroska** énekvezér, **Pálffy Tamásné Asztalos Erzsébet**, **id. Kozma Albertné Máthé Rozália**, **özv. Fülöp Zoltánné Torboszlói Katalin** és **özv. Nagy Béláné Szabó Juliánna** lelkész-feleségek.

A napirenden a nyugalomba vonult lelkészek méltatása következett volna, azonban egy év alatt ilyen minőségben senki sem ment nyugdíjba egyházunkban. A tiszteletbeli címek adományozásáról szóló előterjesztést egy-egy díszoklevél átadása követte, amelyet a megtiszteltettek távollétében egyházközségük képviselője vett át. Tiszteletbeli gondnok lett **Simonfi Miklós** (Kövend), **Józan Ferenc** (Tordatúr), **Dezső János** (Kolozs), **Kovács Márton** (Szenháromság-Kisadorján), **Szoboszlai Kálmán** (Csokfalva), **Molnos B. Ferenc** (Fenyőkút-Pálpataka), **Kiss Zsuzsanna** (Köpec) és **Szombati Lajos** (Felsőrákos), tiszteletbeli pénztárnok **legid. Sipos Árpád** (Torda), tiszteletbeli keblitanácsos pedig **Tompa Sándor** (Torda), **Kovács Juliánna** (Beszterce),

Miklós Zsigmond (Küküllődombó) és **Kibédi Péter** (Nagy-medesér).

Tekintettel arra, hogy a napirenden választás is szerepelt az időközben megüresedett bizottsági és képviselőtanács helyekre, a következőkben a választási bizottság megválasztására került sor. Az első részletesebb hozzászólás-sort kiváltó pont a püspöki jelentés volt, amelynek előzetesen megküldött törzse mellé egy kiegészítés is elhangzott. A hozzászólások és a püspök afia által adott válaszok után az ülést a pénteki napra felfüggesztették. A belvárosi templomban tartott, soron következő istentiszteleten **Kiss Gergely** székelyszentmihály-benczedi lelkész prédikált, a kántori teendőket **Csete Rozália** írisz-monostori énekvezér látta el. Az esti program törzsét egy állófogadás, majd a Brassai Sámuel Líceum dísztermében tartott főtanács bál képezte.

Szombaton, augusztus 30-án reggel a főtanács ülés a választásokkal folytatódott, majd a többi jelentés megvitatására és elfogadására került sor, mindenekelőtt az Egyházi Képviselő Tanácséra. A Főtanács jegyzőkönyvi köszönetet mondott a volt vallásérkölcsei nevelési előadótanácsosnak eddigi munkájáért, és a következő határozatokat hozta: az EKT a félreértések elkerülésére egységesítse az egyházközségi kimutatásokat, és az ősz folyamán hívjon össze egy gazdasági, valamint egy média- és kiadói ügyekkel foglalkozó tanácskozást. Az unitárius középiskolák jelentése kapcsán a Főtanács határozott az I. osztály indításáról Kolozsváron, hozzájárult ahhoz, hogy a kolozsvári Unitárius Kollégium vegye fel **János Zsigmond** nevét. **Fekete János**nak, a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium volt igazgatójának köszönetet mondott 10 éves vezetői munkájáért, és **Varró Margitot** megerősítette az iskola új igazgatói tisztségében.

Az egyháztársadalmi szervezetek jelentése kapcsán a legtöbb időt a homoródszentmártoni Ifjúsági Ház használati módozatai feletti vitatkozás vitt el. A Főtanács végül úgy határozott, hogy a ház alapszabályzata felújítandó, s a használati kérdések abban tisztázandók. Jelentés hangzott el még a Nyugdíjintézet, a kolozsvári Unitárius Óvoda és a lókodi Unitárius Öregotthon éves tevékenységéről. Az egyházi központ 2002. évi zárszámadásának és 2003. évi költségvetésének elfogadása után a választási eredmények bejelentése következett, ezek szerint az EKT új tagja **Farkas Emőd** (Kolozsvár), a Misszió Bizottságé **Kelemen Levente** (Oklánd), a VEN Bizottságé pedig **Fekete Levente** (Nagyajta) lett.

Az ülés végén a Főtanács Bizottság, amely az egyes napirendi pontokról is lényegi véleményezést terjesztett elő, részletes általános jelentésben összegezte a főtanács ülés eredményeit. A záróebédre a Sora-üzletház újjáépült alagsorának éttermében került sor, itt a pohárköszöntőt a Berde-serleggel **Máthé Dénes** főgondnok mondta. A küldöttek akkora már jócskán megfogyatkozott sora a délután folyamán hazafelé indult, azzal a kívánsággal, hogy a főtanács ülés egész évi munkát megmérő számvetésére bárcsak minden alkalommal megnyugtató választ lehetne találni.

GYERŐ DÁVID

210 éves a székelykeresztúri unitárius templom és iskola

Iskolánk életében szeptember legfontosabb eseménye a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium és unitárius templom 210 éves évfordulójának megünneplése volt. A háromnapos ünnepségsorozat szeptember 19-én, pénteken délelőtt 11 órától kezdődött az unitárius templomban, ahol a szószéki szolgálatot **dr. Szabó Árpád** püspök úr végezte.

Az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa nevében **dr. Rezi Elek** egyházi főjegyző mondott köszöntő beszédet, majd a helybeli egyházközség nevében **Szombatfalvi József** esperes-lelkész úr köszöntötte a 210 éves iskolát. **Varró Margit** igazgatónő köszöntő beszéde után Székelykeresztúr Város Önkormányzata nevében **Benyovszky Lajos** polgármester köszöntötte a rendezvényt, szavait az Unitárius Gimnázium Szavalókörenek pódiumműsora követte, melyet **Lukács Éva** tanárnő állított össze.

A délután, folyamán 16 órától vitafórum zajlott a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium jövőjéről. A vitafórumot **dr. Főris-Ferenczi Rita** egyetemi tanárnő vezette, a résztvevők hosszasan vázolták elképzeléseiket az iskola jövőjével kapcsolatban. A vitafórum színvonalának érzékeltetésére hadd álljon itt az azon résztvevők névsora: **dr. Szabó Árpád** püspök; **dr. Rezi Elek** főjegyző; **Kálmán-Ungvári Zsófia**, Hargita Megye főtanfelügyelője; **Asztalos Ferenc** parlamenti képviselő; **Varró Margit**, az Unitárius Gimnázium igazgatója; **Andrási Benedek**, az Unitárius Gimnázium lelkész-vallásánára; **Benyovszky Lajos**, Székelykeresztúr polgármestere; **Farkas Csaba** székelykeresztúri RMDSZ elnök; **Szombatfalvi József** unitárius és **Antal Zoltán** református esperes-lelkészek; **Gergely György**, az Orbán Balázs Gimnázium igazgatója. A vitafórumon részt vettek még: **Czire Szabolcs** teológiai tanár; **Fekete János**, az Unitárius Gimnázium nyugalmazott igazgatója; **Bartha Alpár**, **Pálffy Tamás**, **Lázárné Demeter Erika** unitárius lelkészek, **Lukács Éva**, **Nemes Enikő**, **Sipos István**, az Unitárius Gimnázium tanárai.

Tekintettel az idő szorítására, a vitafórumról a meghívottak egyenesen a Diszterembe fáradtak, ahol a Gimnázium Tánccsoportjának előadását, valamint a XI. osztály előadásában egy Arany ballada-összeállítást tekinthettek meg. A két előadás közben **Andrási Benedek** lelkész-vallásánár felolvasta **Ijgyártó Judit**nak, a Határon Túli Magyarok Hivatala irodavezetőjének **Bálint-Pataki József** HTMH-elnök nevében írt, rendezvényt köszöntő sorait, melyet teljes terjedelmében közlünk:

„Tisztelt Andrási Benedek Úr! Az Elnök úr nevében köszönöm Önnek és Szombatfalvi József esperes úrnak a meghívást a székelykeresztúri unitárius templom és Unitárius Gimnázium fennállásának 210 éves évfordulóját ünneplő rendezvénysorozatra. Sajnos, Elnök úr programja úgy alakult, hogy nem tud részt venni az eseményen, amely - a program tanúsága szerint - méltó módon tiszteleg e nagy múltú intézmények előtt. Engedje meg, hogy tolmácsoljam Elnök úr jókívánságait az ünnepség minden résztvevője számára, a székelykeresztúri unitárius egyháznak és a gimnáziumnak pedig eredményes munkát kívánjak az elkövetkezendő időkben is. Tisztelettel: Ijgyártó Judit”

Az est tánccházal zárult, melyen jól szórakozott minden jelenlevő.

Szombat délelőtt 10 órakor a IX. osztályos tanulók a Timafalvi temetőben tanáraik kíséretében megkoszorúzták a Gimnázium volt igazgatóinak sírjait.

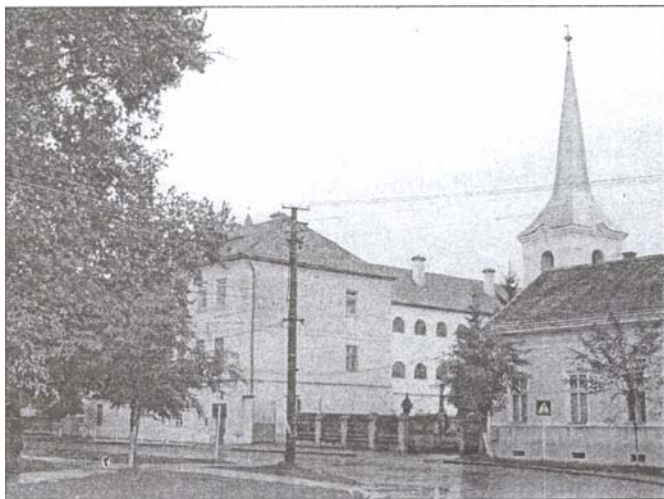
Délután 16 órától **Andrási Benedek** lelkész-vallásánár tartott előadást az 1993-ban újjáalapított Unitárius Gimnázium 10 éves történetéről. A vetítéssel egybekötött előadást a Kriza János-díjasok köszöntése követte. Ezt követően a Tanárban egy kerekasztal-beszélgetésre került sor a székelykeresztúri gimnáziumban végzett unitárius lelkészekkel, teológiai hallgatókkal; a beszélgetést gimnáziumunk lelkész-vallásánára vezette. Itt mondunk köszönetet azon lelkészeknek, akik iskolánkban végeztek és megtisztelték jelenlétükkel: **dr. Szabó Árpád** püspök, **dr. Rezi Elek** főjegyző, **Báró József** tiszteletbeli esperes, **Jakab Dénes**, **Bíró Mihály**, **Czire Szabolcs**, **Lázárné Demeter Erika**, **Molnár-Bodrogi Lehel**, **Cserey Katalin**, **Csáki Levente**, **Pálffy Tamás-Szabolcs** lelkészeknek, **Sipos László** és **Varró Amália** teológiai hallgatóknak. A beszélgetés végkicsengése az volt, hogy a sokszor mostoha sorsa ellenére ez a Gimnázium központi helyet foglal el az Egyházunkban, hiszen a jelenleg szolgáló lelkészeink egynegyede itt végezte középiskolai tanulmányait.

A kerekasztal-beszélgetést a Gimnázium kórusának ünnepi műsora követte **Baksa Zoltán** karnagy-zenetanár vezetésével, majd a székelykeresztúri Dávid Ferenc Ifjúsági Egyet tagjai mutatták be a görög mitológia alapján ihletett „Lenn vagy fenn” című magyar-angol nyelvű előadásukat.

Vasárnap délelőtt 11 órától **Czire Szabolcs** teológiai tanár, a helység szülötte végezte a szószéki szolgálatot a templomban folytatódó ünnepségen. **Szombatfalvi József** lelkész-esperes a templom 210 éves történetét bemutató előadása után Dsida Jenő: Psalmus Hungaricus-ának feldolgozását mutatták be **Czire Irma** és **Czire Zsuzsánna** tanárnők irányításával a SZDFIE tagjai. Az ünnepély **dr. Szabó Árpád** püspök úr köszöntő szavaival és a Himnusz eléneklésével zárult.

Úgy érezzük, hogy a megemlékezés méltó emléket állított a több mint kétévszázados templomnak és iskolának, miközben a jövő irányvonalait is megjelölte mindannyiunk számára.

BOKOR-GÁL EMESE, PATAKFALVI EMÓKE, ANDRÁSI BENEDEK

Tíz év egy iskola szolgálatában

2003. június 13-án kettős ünnepre került sor a székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban, hiszen az ünnepélyes tanévzáró ugyanakkor egy sajátos, bensőséges hangulatú ünnepé várázóldott. Nemcsak éltanulóinkat köszöntöttük, nemcsak a mindannyiunk által várva-várt vakációra gondoltunk, hanem együttal köszöntöttük az immár nyugdíjba vonuló igazgatókat, **Fekete Jánost**.

Az ünnepély délelőtt 11 órakor vette kezdetét a helybeli unitárius templomban, ahol alulirott áhitata után Varó Margit igazgatónő tolmácsolta jókivánságait a vakációzni készülő diákoknak. Az éltanulók díjazása után került sor az IGAZGATÓ ÚR búcsúztatására. Meglepetésnek szántuk, így érthető, hogy a könnyek sem maradtak el... Mert a könny mindannyiunk szemében ott csillogott, amikor elhangzottak a méltató beszédek. Mindannyian éreztük, hogy a „tíz év egy iskola szolgálatában”- ért a köszönet, különösen, ha egyházunk ősi gimnáziumáról van szó, szavakban kifejezhetetlen. És mégis, megpróbáltuk megköszönni az Egyetemes Egyház, az egyházközség és az iskola nevében mindazt, amit értünk tett Fekete János.

Az alábbiakban közlöm a méltató beszédek egy részét.

Elsőként Szombatfalvi József székelykeresztúri lelkész-esperes méltatta a nyugdíjba vonuló igazgató tevékenységét: „A mai iskolai évzáró ünnepély egyben alkalmat ad arra is, hogy köszönetet mondjunk Fekete János igazgató úrnak nyugalomba vonulása alkalmából mindazért, amit az újrainduló Gimnázium ügyéért tett.

Róla szólnak, hozzá szólnak, és mindazokhoz, kik szolgálatot vállaltak egyházunkért a következő gondolatok. Fekete János igazgató úr tíz évvel ezelőtt kapott az Egyházi Képviselő Tanácstól megbízatást az igazgatói feladatok betöltésére.

Egy átmeneti korszakban (ma vajon miben élünk), amikor hiányzott a törvényes rend, csak naponta változó rendeletekkel irányítottak, következetes munkával, lankadatlan buzgósággal úgy kellett dolgozni, hogy a tanulók biztonságban érezzék magukat, ugyanakkor tanulmányi eredményekkel, erkölcsi magatartással, versenyeken elért sikerekkel bizonyítani kellett a világ előtt a Gimnázium létjogosultságát, újraindításának szükségességét.

Az erők egyesítését e cél érdekében kicsi egyházunkban nemcsak a szükség, hanem maga a kor szelleme is sugallta. Az igazságkeresők sohasem állottak meg félúton, hanem fé-

lelem és tántorodás nélkül haladtak kitűzött céljuk felé. Az egyik cél pedig a történelem igazságainak kutatása és átadása a diákoknak a magyar nemzet történelme, az európai nemzetek történelme vonatkozásában. Az igazgató úr munkája, szolgálattétele annál nagyobb, ha számba vesszük, belegondolunk, hogy még ma is milyen sok megtévesztő kétség, alakoskodás, történelemhamisítás uralkodik iskolákban, egyházakban, politikumban egyaránt.

A másik cél az unitárius vallás igazságainak terjesztése, melyben mindig meghatározó volt sokszor elmondott valómása: ha nem születtem volna unitáriusnak - megismerve az unitárius hit tisztaságát, emberközelségét -, ma már az lennék. Ezért vállalta a köri felügyelő gondnoki tisztséget is és az ezzel járó kiszállásokat, gyűléseket.

Iskolai vonatkozásban el kell ismerjünk, hogy szép örökség maradt ránk. Drágább kell ez legyen nekünk minden más vagyonnál ezen a világon. Éppen ezért kötelességünk át is származtatni azt a maga tisztaságában és egyszerűségében nemzedékről nemzedékre. Így becsüljük meg a múltat, utódaink számára egy szebb, boldogabb jövődőt készíthetünk elő. Nem úgy tekintünk a 10 éves múltra, mintha meghalt volna, ami már nincs, hanem alapra, amire építkezni kell a jelenben. Hisz ugyanazokat a gondolatainkat, érzéseinket, barátságainkat visszük tovább, gazdagítjuk a jelenben, és építjük általuk a holnapot, jövődőt. Ebben ott vannak, és ott lesznek mindig azok is, akik az indulásnál gondolataik legjavát, érzéseiknek minden szépségét, tevékeny életüknek minden energiáját adták, hogy nemzedékek úgy tanuljanak, úgy végezzenek, úgy épüljenek be a Gimnázium életébe, hogy általuk az az élet, ami egykor volt, amiről a dicső múlt beszél, teljes szépségében felragyogjon. Mindezt köszönettel tartozunk az igazgató úrnak.

Új teremtés kezdődött 10 évvel ezelőtt, új teremtés egyházunk, iskoláink életében, éppen ezért ma is érezzük sokszor, hogy egy vajúdó világgal állunk szembe, amelyben nem értik meg igazgató és tanár, lelkész és nevelő elvárásait, diákok életvitelét, tanuláshoz, a mindennapokhoz való hozzáállását. Ebben megtalálni egy arany középutat a mindenkori vezetők (igazgatók) bölcsességén múlik. Ezt is tapasztaltuk, tapasztalták a 10 év nemzedékei, erről írtak, erről szóltak, erről emlékeztek az évek során számtalanszor.

Iskoláink életében voltak kimagasló események mind építése terén, mind a nevelés, az iskolai reformok vonatkozásában. A közelmúltban Fekete János igazgató úr tevékenysége jelöli az újjászületés, az újrakezdés időszakát, mely meghatározó volt és lesz az elkövetkezendő évtizedekben is.

Az iskola, a diákok, a tanítás szeretetének számtalan jelet láttuk és látjuk ma is az igazgató úr életében. Ennek megköszönése képezi a mi méltatásunkat és búcsúztatónkat. Ha biblikus akarok lenni - és illik, hogy azok legyünk -, azt kérhetjük, amit Jákób a Jabbók révénél: nem engedjük el, míg meg nem áld minket. Mi legyen ez az áldás? Semmi más, mint ami mindannyiunkat megnyugtat, ami további szeretetteljes hozzáállást ígér, az, amit a názáreti Jézus is mondott: Veletek leszek ezután is.

Ezt reméljük, megkapjuk, és a jövőben is mindentudását, energiáját Gimnáziumunk fejlesztése érdekébe fordítja. Éltesse az Isten sokáig!”

Az esperes úr után dr. Szabó Árpád püspök úr emelkedett szólásra, és a személyes hangvételű köszöntés után felolvasta az Egyházi Képviselő Tanács köszöntését: „Az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa őszinte tisztelettel köszöni Fekete Jánosnak azt az alázattal, becsülettel és hűséggel végzett építőmunkát, amelyet a székykeresztúri Unitárius Gimnázium igazgatójaként és tanáráként hosszú éveken át kifejtett.

Fekete János az a pedagógus, aki töretlenül hisz az ember tökéletesedésében, jóra való törekvésében, s aki ezt a hitét cselekvő módon meg is éli. Építőmunkájának eredményeit nem törölheti el az idő, mert ő nem kövekből építkezett, nem viheti el az árvíz áradata, mert ő az alapokat nem homokba rakta. Leásott, mélyre hatolt a gyermeki lélek rejtelmeibe, és kösziklára építette házát: hitre építkezve, szíve kincséből hozva elő a jót. Ifjú szívekben él örökre hite, becsülete, munkájának eredménye.

Ezért mond köszönetet az Unitárius Egyház, kívánva Istentől megáldott hosszú életet és töretlen ifjú hitet.”

Iskolánk idei Kriza János-dijasa, Zsigmond Adél a diákok nevében búcsúzott az igazgatótól: „Tisztelt Igazgató Úr! Azon töprengök, hogyan köszönhetném meg mindazt,

amit az Igazgató Úrtól kaptunk. Félek, hogy nem találok méltó szavakat, hisz mennyit láthat a diák az igazgató munkájából? Talán csak a végeredményt érzékeli. Talán csak azt tudja, hogy van valaki, akihez bármikor fordulhat segítségért, tanácsért, aki következetes szigorral, de szeretettel teremt rendet az olykor összekuszálódott gondolatokban, aki a tanítási órák után a jól megérdemelt pihenés helyett az intézmény és a diákság jövőjén munkálkodik. Mindez biztosságot nyújtott nekünk, s talán nem is sejtjük, hogy mennyi gyötörődés és átvirrasztott éjszaka van a mi zavartalan előrehaladásunk mögött. Lehet-e hát ezt megköszönni? Én mégis megpróbálom diáktársaim nevében is kifejezni hálát és köszönetemet azért a munkáért, amelynek főszerelői mindig mi, diákok voltunk. Köszönjük Igazgató Úr, és kívánunk egészségben és boldogságban eltöltött hosszú nyugdíjas éveket!”

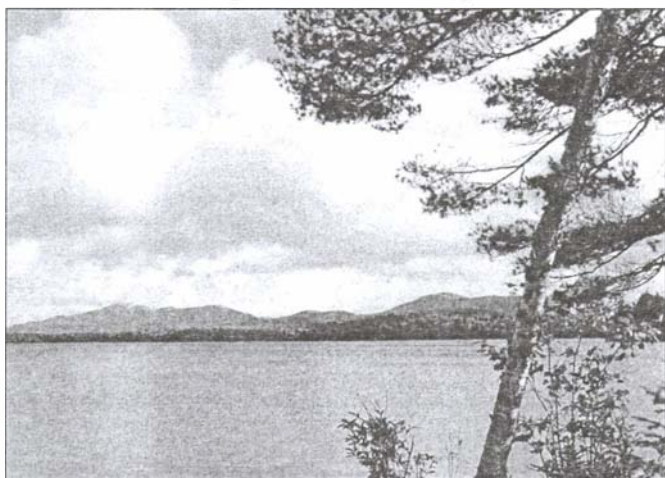
A méltatások és köszöntések után az ünnepelt, Fekete János pár szóban köszönetet mondott a meglepetésért, majd iskolánk kórusa, Baksa Zoltán karnagy-zenetanár vezetésével elénekelte a „Honfoglalás” című dalt.

„Kell még egy szó, mielőtt mennél” - hangzott az ének, és mindannyian éreztük, hogy valóban kell még egy szó a méltatásokon túl, „egy ölelés, mely végig elkísér”, Igazgató Úr!

ANDRÁSI BENEDEK lelkes-vallásánár

SARANAC LAKE CSENDJE Bartók-emlékházat avattak Amerikában

„Valóban, nagyon boldogok vagyunk, hogy ezen a csodálatos, csendes helyen lehetünk” – írta 1945. augusztus 4-én Bartók Béla és Pásztory Ditta Maks Haar vendégkönyvébe. A csodálatos, csendes hely pedig a New York állambeli falu, Saranac Lake volt, ahol 1945-ben a Bartók házaspár már harmadik nyarát töltötte.

Az alpesi tájra emlékeztető Saranac Lake a szomszédos, felkapott síparadicsommal, két téli olimpia színhelyével, Lake Placiddal ellentétben máig is megőrizte

természetes szépségét, nyugalmát. A tavat övező hegyek, a sűrű erdő, ahol őzek bukkannak fel, és ahol a madarak énekét ma is tisztán hallani, ideális környezet lehetett a nagybeteg zeneszerzőnek. Nem véletlen, hogy az utolsó remekművek közül három is - a Concerto, a Brácsaverseny és a III. zongoraverseny - itt, a „tisztá forrásnál” született, a Saranac Lake-i polgárok nagy büszkeségére.

A jótékony klímájáról nevezetes hegyvidéki falu az 1940-es években a tuberkulózisos betegek kedvelt gyógyhelye volt. Az akkor már titokzatos lázzal küszködő Bartók Bélát orvosai utalták először Saranac Lake-be 1943-ban, ahol több betegtársával együtt egy kisebb szanatóriumban, a Park Avenue 30. szám alatt lakott. Bár betegségének (leukémia) semmi köze sem volt a tüdőbajhoz, orvosai remélték, hogy a szanatóriumi kúra segíthet rajta. 1943-ban ebben a házban komponálta a Concertót. 1944 nyarán ugyanide tért vissza feleségével együtt. A korabeli dokumentumok alapján nyáron tanított is a helyi Adirondack Zeneközpontban. Egy fennmaradt műsorlap pedig azt mutatja, hogy az 1944. augusztus 18-i koncerten Pásztory Ditta Bartók- és Chopin-műveket játszott a Saranac Lake-i közönségnek.

Az 1945-ben visszatérő Bartók házaspár barátok segítségével új helyet keresett, ahol magukban lehetnek, távol a betegtársaktól. Így találtak rá a Riverside Drive 89. alatt lévő parányi kis házra, amit havi 15 dollárért béreltek. A meredek hegyoldalon, a fák között megbújó „kunyhó” a Maks és Ida Haar által bérelt nagyobb ház-

nak volt a hátsó épülete. Az alig két méter belmagasságú épület két apró hálószobából, nappali szobából, konyha-étkezőhelyiségből, fürdőszobából és egy verandából állt. Tökéletesen jellemzi szülei itteni körülményeit Bartók Péter, amikor azt írja, hogy olyan spártai körülmények között éltek, ami édesapjától sohasem volt idegen. A két hálószobában két vaságy, a nappaliban két szék, kanapé, egy kis dolgozóasztal volt. Bartók Béla említést tesz lefelében egy jégszekrényről és egy kályháról, amin a vizet melegítették. A házban nem volt zongora, Pásztory Ditta a szomszédokhoz és a városházára járt gyakorolni. Bartók Péter szerint szülei csak a legszükségesebb dolgokat vitték magukkal, amibe beletartoztak a kottapapírok, ceruza és toll, hiszen ebben a kis házban született a Brácsaverseny és, nagy titokban, születésnap ajándékként a III. zongoraverseny.

Az önálló ház, a nyugalom, a természet szépsége, békéje csodát tett. Pásztory Ditta azt írta barátnőjének, Agatha Fassettnek, hogy Bartók minden reményt felülmulóan jól érzi magát, Bartók Péter pedig úgy emlékezik, hogy 1945 augusztusában édesapjával együtt hegyet mászott. A Bartók család 1945. augusztus 30-án derülátón hagyta el Saranac Lake-t. Akkor még nem sejtették, hogy ez volt az utolsó közös nyaruk. Alig egy hónappal később, szeptember 26-án a New York-i West Side kórházban elhunyt a zeneszerző.

A Saranac Lake-i kis ház lassan feledésbe merült. Az 1990-es évekre már csak a romok maradtak meg, a házat lebontásra ítélték. 1995-ben egy romániai származású New York-i zongoraművész, Cristina Stănescu a faluban koncertezett, és mint Bartók Béla nagy tisztelője szerette volna az emlékhelyet felkeresni. Elszorult a szíve, amikor hosszas kutatás után ráakadt a romos, dűledező házra. Szállásadónőjének, Emily Fogartynek arról panaszkodott, hogy a XX. század egyik legnagyobb zeneszerzőjének házat lebontani büntény lenne. Emily Fogarty nyugalmazott tanárnő, panziótulajdonos nem tanult ugyan zenét, de annyit tudott, mit jelentett Bartók Béla az egyetemes kultúrának. És ez elég volt ahhoz az elhatározáshoz, hogy Mary Hotalinggal, a falu műemlék-bizottságának vezetőjével együtt megszervez-

ték a helyreállítást. Támogatás hiányában a falu közössége rengeteget dolgozott a házon. Aztán éveken át jótékonyági koncerteket rendeztek, hogy az abból begyűjtött pénzen a lépcsőt, az ablakokat, a tetőt, a mennyezetet helyreállítsák, a szerkezetet megerősítsék, vagy a belső festést megcsináltassák. A ház felújítását végül a zeneszerző kisebbik fiának nagystílusú adományából fejezték be. Az egyszerű újrabútorozást is az egyedüli szemtanú, Bartók Péter útmutatója alapján végezték.

Amikor 2003. július 11-én egy koncert után átadták Amerika egyetlen Bartók-emlékházát, az egész falu a zeneszerző ünneplésének lázában égett. A szervezők mára már minden utat, követ, tárgyat felkutattak, és büszkén mutatták a látogatóknak. Sőt, az erdőben hosszasan kellett várni arra a madárfüttyre, amely a III. zongoraversenyben is felhangzik, és amit szerintük nemcsak az észak-karolinai Asheville-ben, de Saranac Lake-ben is hallhatott Bartók Béla.

A megnyitón azok vettek elsősorban részt, akik a házért önzetlenül dolgoztak, olyan egyszerű, tiszta szívű emberek, akik a zeneszerzőhöz mindig is közel álltak. A Riverside Drive 89. szám alatti Bartók-emlékház ma már nyitva áll az érdeklődők vagy az ihletést kereső zeneszerzők számára.

A falu lelkes aktivistái azonban tovább szeretnének lépni. Azt tervezik, hogy nyári zenei heteket szerveznek Bartók Béla emlékére. A környezet ideális, és ha arra gondolunk, hogy Amerika legsikeresebb komolyzenei fesztiváljait – Tanglewood, Aspen – is hasonlóan gyönyörű hegyvidéken rendezik, talán nem tűnik merész álomnak az elképzelés. Persze mindenki tudja, hogy hathatós külső segítség, zenei szakértők nélkül ez nem megy.

Bartók Béla szülőháza nem vett részt az amerikai ház felújításában, de magyar zenészeket mindig szívesen látnának Saranac Lake-ben, a „csodálatos, csendes helyen.”

BALLA ESZTER

(Megjelent a *Heti Válasz* című folyóirat 2003. július 7. számában)

Szóra bírtuk...

Bemutatkozik MÁTHÉ DÉNES egyházunk főgondnoka

1952. január 14-én születtem Oklándon, Hargita megyében.

1971-ben érettségiztem Székelyudvarhelyen.

1976-ban a kolozsvári Protesztáns Teológián unitárius lelkészi oklevelet, 1986-ban a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsészkarán magyar–angol szakos tanári oklevelet szereztem.

Munkahelyeim: 1976–1979: unitárius lelkész, Székelymuzsna, Hargita megye; 1979–1982: helyettes tanár, Oklánd, Hargita megye; 1986–1988: angoltanár, Făcăeni, Ialomița megye; 1988–1990: magyartanár, Nyárádkarácsonyfalva, Maros megye; 1990–1992: újságíró, Falvak Népe, Kolozsvár. 1992-ben pályázat alapján a kolozsvári BBTE Bölcsészkarának Magyar Nyelv és Kultúra Tanszékére kerültem. Azóta itt dolgozom adjunktusként. Kutatási területeim az évek során a következőképpen alakultak: szociolingvisztika, különös tekintettel a szórványmagyarság nyelvállapotára s a magyar–román nyelvi kapcsolatokra; bevezetés a filológiába; a magyar szépiroi nyelv története; jeltudomány; retorika. Doktori értekezésem tárgya: a költői képek szemiotikai vizsgálata a két világháború közti magyar költészetben. Tagja vagyok az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek, a Nemzetközi Magyarorságtudományi Társaságnak.

E rövid szakmai bemutatkozás után azokra az indítékokra és célokra szeretnék néhány szóban rávilágítani, amelyek pályám alakulását meghatározták.

Az 1970-es évek elején a kolozsvári magyar művelődési élet hatására megerősödött korábbi érdeklődésem az irodalom, a nyelvészet, a filozófia iránt. Ugyanakkor az új léthelyzet, amelybe fiatal teológusként kerültem, s amelynek az a legfőbb sajátossága, hogy a papjelölt számára a hit *lelki élményből és magatartásból* a *gondolkodás tárgyává* válik, bennem kétségeket indított el, a szkepszis felé irányított. Ezt most természetesnek tartom, de akkor törésként éltem meg.

Ez alapján s a kisebbségi lét szorításaiban akkor úgy láttam, hogy nem az egyházban, s nem is a politikában vagy a jog területén, hanem a művelődési élet szorosabban vett humán szféráiban lehet a legeredményesebben szolgálni az ügyünket, a megmaradást, egy jobb kor eljövételét. Ez nekem a legalapvetőbb célom volt, pá-

lyám alakítását ehhez szabtam. Eléréséhez nélkülözhetetlennek tartottam valamely világi egyetem elvégzését. A magyar szak mellé, bár oroszból érettségiztem, az angol szakot választottam, hogy alaposabban megismerhessem a nyugati kultúra és politikai gondolkodásmód sajátosságait. Lelkészi pályámat e megfontolások alapján előre eltervezett program szerint megszakítottam. Elképzeléseimet bizonyos időeltolódással és korlátok között megvalósítottam.

1985-ben családot alapítottam. 1987 márciusában ikerkislányaink születtek. 1990-ben Kolozsvárra költöztünk. Újságíróként a Falvak Népe közművelődési és egyházi rovatának voltam az egyik írója és szerkesztője. A kilencvenes évek elején beválasztottak az Unitárius Egyház Főtanácsába, és a két unitárius középiskola újraindítását előkészítő tanári bizottságba. A feleségem néhány éve a kolozsvári Unitárius Kollégium magyar-tanára, lányaim a kollégium tizedikes diákjai.

Főgondnökként egyházi életünknek azokon a területein akarok jelen lenni, amelyeken a felkészültségem alapján jó értelemben befolyásolhatom a már elkezdődött vagy megindítandó folyamatokat.

Elképzeléseimről külön szeretnék alaposabban beszámolni; itt most csak röviden említem meg, hogy mivel teológiát és filológiát végeztem, az Erdélyi Unitárius Egyház művelődési életének szeretnék az egyik alakítója lenni. Ennek két fő vetülete van: fel kell mérni tárgyilagosan azt, ami van, s ennek alapján számba venni azt, amit tenni kell. Ez az általános keret szintén két szempontból konkretizálandó: egyházunk szellemi életének belső félköre mellett jóval több gondot kell fordítanunk a külső félkörre: a világban elfoglalt helyünk megismerésére, s a mások által rólunk alkotott kép hitelesebbé tételére. Ez azt jelenti, hogy unitárius örökségünket és szellemi-erkölcsi birtokunkat mérlegre kell tennünk, másokkal is meg kell ismertetnünk, a magyar és nem-magyar művelődési élet nyilvánossága elé kell vinnünk, s **az unitárius jelenlétet** azokban is tudatosítanunk kell, akik ezt nem szívesen veszik tudomásul, vagy akik egyszerűen tájékozatlanok.

Vagyis: nem az a cél, hogy elkülönüljünk, s a kettős kisebbség sértett öntudatában hivalkodva mutassunk rá értékeinkre, hanem ennek az ellenkezője: az, hogy egyetemes és főként magyar művelődési életünk múltjában és jelenében azokra a tényekre, folyamatokra, értékekre mutassunk rá, amelyek az Unitárius Egyház létezéséből és tevékenységéből erednek, s amelyeket a pusztta emlegetésen túl nekünk kell folytatnunk.

MÁTHÉ DÉNES

(Amint azt a kedves Olvasó is tapasztalhatja, új rovatot indítottunk az Unitárius Közlöny hasábjain. A „Szóra bírtuk..” rovatunk célja – amint az a nevében is benne van – megszólaltatni, bemutatni egyházunk vezetőit, jelesebb személyiségeit, hogy ezáltal is közelebb hozzuk Őket a kedves Olvasóhoz. Reményeink szerint a következő számunkban Kolumbán Gábort, egyházunk másik főgondnokát fogjuk „szóra bírni“.)

Rekviem egy elsüllyesztett faluért

Mottó(m): *A víz marad(t), a kő halad(t).*

Az igénytelenek Bözödi-tónak hívják azt a víztömeget, amely alatt iszapba tapadva fekszik az egykori csinos székely falu. Kezd felszáradni a tó, mint a hajdan itt lakó Bözödújfalú népének könnye; enyhe daccá és bele-törődő lemondással szelídült mára a velőig ható fájdalom sértés. Egy része a házatlan-hazátlan népnek örökre elköltözött idegen temető hantjai alá. Kínjaik békévé szelídültek két méter alatt...

A szomszéd falvak, távoli városok vagy a még távolabbi országok márványkövei sem tudják feledtetni az otthon épületköveit, tégláit, melyeket szanaszét hányt, elgörgetett a kíméletlen történelem vihara.

Bözödújfalusiak, lelkileg megsértett véreim, ne legyetek szomorúak, hisz - bár lassan - gyógyul a seb. A heg örökre megmarad (ugyan) rajtatok és sarjaitokon, viseljétek büszkén és alázattal. Egy gátlástalanul kóros kor janicsárjai, Istentől elrugaskodott „törpe had”, gátat építettek, eltüntetve egy falut Erdély térképéről. Isten bocsássa meg a megbocsáthatatlan bűnüket.

*Epévé változzék a víz, mit lenyelek,
ha téged elfelejtelek!
Nyelvemen izzó vasszeget üssenek át,
mikor nem téged emleget!
Hunyjon ki két szemem világa,
mikor nem rád tekint,
népem (fálum), te szent, te kárhozott, te drága!*

(Dsidá Jenő)

A kövek megindultak a négy égtáj irányában. Valahol ismét épületkövekké válva... Szomorú feltámadás!

A kő halad, a víz marad... és az iszap is marad, melyből fecskék fészket rakhatnak; virágok nyílhatnak... Szálljatok hát fecskék, virágok illatozzatok!

VARGA SÁNDOR lelkész

Kettős ünnep Alsóboldogfalván

A Mindenható akarata szerint kettős ünnepet ült Alsóboldogfalva népe 2003. július 12–13. napjain. Amikor elhatároztuk, hogy falutalálkozót rendezünk, amelyre meghívtuk a falunkból eltávozottakat még külföldről is, akkor még nem tudtuk, hogy unitárius gyülekezetünk amerikai testvérgyülekezetének egy csoportja is ugyanakkor látogat majd a falunkba. Ellenben bátran és büszkén állítjuk, hogy a távoli Westportból érkezett testvéreink jelenléte külön örömet és fénypontot jelentett a két-napos ünnepség keretében.

A falutalálkozó ökumenikus istentisztelettel kezdődött, melyhez a textust **Bíró Mihály** unitárius lelkészünk választotta a 2Móz 3, 4-5 versei alapján, rávilágítva arra, hogy a történelem folyamán a mi népünk is azt a sorsot élte át, amit az ószövetségi nép. Ha az egyik elnyomás megszűnt, jött a másik, a még kegyetlenebb. Tatárdulás, 150 év török uralom, osztrák elnyomás, majd következett a történelem mostoha boncoló kése, Trianon, melynek folytán Magyarország lett a világnak egyetlen országa, melyet államhatárain kívül teljes mértékben saját maga vesz körül.

Idegenbe szakadt gyermekeinkben sokszor feltör a honvágy, és erre van gyógyír is, s ez nem más, mint a hazatérés! Mondjuk a költővel: „Székelyföldön van a hazám, / Itten szült az édesanyám, / Itt ölelt át két karjával, / Itt halmozott el csókjával.” Adjon erőt mindenkinek ez a megszentelt ősi föld, nézzen mindenki szét, kiket lát maga körül? Itt vannak a nagyapák, nagyanyák, szülők és testvérek, imádkozó szívvel vagy hófehér szellemruhában. Mindenkor, mindenkit hazavárnak!

Az istentisztelet után **Gálfalvi Gábor** ny. igazgatótanító ismertette a falu monográfiáját, a Batthyányi-könyvtárban megtalálható írott dokumentumok alapján igazolva, hogy Alsóboldogfalva immár 701 éves múlttal rendelkezik. Bemutatásra kerültek **Lőrinczi Albert** – falunk első kötetes költőjének – versei is, majd megtekintettük az ezen alkalomra berendezett helyi népművészeti kiállítást. Ezt követően kultúrmasor szórakoztatta a lakosságot, amit faluból követett.

Július 13-án, vasárnap az unitárius templomban folytatódott az ünnepség, ahol ismét ökumenikus istentisztelettel kezdődött a nap. Egymásután léptek a szószékre: **Barabási Endre** református lelképásztor, **Frank Hall** amerikai unitárius lelkész és **Bíró Mihály** tiszteletes. Lelkészsünk textusa ezennel az 1Kor 8,1 verséből választódott: „... a szeretet pedig épít.” Beszédében rámutatott, hogy a westporti testvérgyülekezettől, annak lelkészétől, mi már több éve csak szeretetet és anyagi támogatást kapunk, amellyel épült és szépült egyházközségünk ingat-

lan vagyona. Ezen testvéri szeretet és anyagi támogatás eredményeként sikerült 2000-ben a templomunkat kívül-belül feljavítani, gázkonvektorokat vásárolni az Isten házába, 2001-ben megjavíttatni az orgonánkat, 2002-ben pedig a kántori belterületünket bekeríteni. Mindezeket önerőből nem valósíthattuk volna meg. Ezt az építő szeretetet köszönte meg lelkészünk a westporti testvérgyülekezetnek, Frank Hall lelkésznek.

Istentisztelet után, szívet-lelket gyönyörködtető műsor következett. Először az amerikai gyülekezet tagjai által előadott (koncertet) hangversenyt hallgathattuk meg, melyet a helyiek műsora követett: furulyaszóló (Bíró József), Gábor Imola szólóéneke, majd Gagyi Margit, Krammer Ágnes és Krammer Lídia, akik angol nyelven előadott versekkel kedveskedtek a vendégeknek; magyarul Burszán Tímea szavalt. Ezt követően a helyi női- és férfikórus az alkalomhoz illő dalokat adott elő. Végül az unitárius nőszövetség tagjai varrottas kézimunkákkal és faliszőnyeggel ajándékozták meg a kedves vendégeket.

Ez az eseményekben gazdag, szívhez-lélekhez szóló, kettős ünnepet jelentő falutalálkozó temetőlátogatással ért véget, ahol – egy rövid ima után – Gábor Imola előadta Lőrinczi Albert *Gondolatok a temetőben* című versét, majd a jelenlevők ünnepélyesen megkoszorúzták őseik sírját.

GÁLFALVI GÁBOR ny. igazgató-tanító, Alsóboldogfalva

Azok az egykori vasárnapok!

Új időket élünk. Beléptünk a harmadik évezredbe. Körülöttünk minden füsttel és zajjal van tele. Napjainkat a politika és a modern technika töltik be. Ritka dolog valahol egy annyira óhajtott csendes helyet találni. A vasárnapok is egyre zajosabbak, mert mindenki dolgozik, mintha erre máskor nem lenne idő.

Ilyenkor visszaemlékszem az egykori vasárnapokra, amikor még gyermek voltam. Ennek a napnak mindig megvolt a maga fontossága, számunkra hétvégi ünnepnek számított. Szülőfalumnak közel ezer lakosa volt. A délutáni templomozás után mindenki kiült a kapuja elé a padra, ahol egyről-másról elbeszélgettek, megvitatva az

eltelt hetet, de a következőt is. Sok volt a fiatal. Az idősebb férfiak – mintha most is látnám – székelyharisnyába öltöztek, ami ünnepi ruhának számított. Ha néha meg is történt, hogy reggeliben még elvégeztek egyes könnyebb munkát, a délutáni templomozás után senkit sem lehetett látni, hogy dolgozzon. Mindenki ünnepelt, és mégis, az 1774 hektár mezőgazdasági területet sikerült megdolgozni úgy, hogy a közel 8200 parcellából egy sem maradt műveletlen.

A templomok mindig telve voltak a hívekkel, és megrótták azt, aki valamilyen okból hiányzott az istentiszteletről.

Most ha látom, miként telik el egy vasárnap, sokszor megtörténik, hogy elmegy a kedvem. Az istentiszteleten egyre kevesebben vagyunk; ha hull az eső, azért, ha meleg van, azért, mert ilyenkor mindig akad valami fontosabb tennivaló. Mindig megszoktam számlálni a jelenlevőket, és éppen ezért mondom, hogy amikor a 160 lélekszámból jelen vagyunk 30-an, az soknak számít, de, sajnos, az is megtörténik, hogy ez a szám 20 alá csökken.

Ha néha lelkészünket elszólitja itthonról a hivatása, vasárnapjaink még egyhangúbbak, szomorúbbak, mert a csendet még az annyira óhajtott harangszó sem veri fel, azé a harangé, amelyet ezer közül is megismernék.

Vannak, akik a templombajárást nem tartják fontosnak, mondva, hogy otthon is tudnak imádkozni, elfelejtve azt, hogy a templom az Isten háza, és a Hozzá intézett közös imának nagyobb a hatása, s ugyanakkor a harangszó és az orgona mennyire különös érzelmeket tudnak kelteni bennünk.

Sokszor visszagondolok az 1999-es falutalálkozóra, amikor az 500 férőhelyes templomunk zsúfolva volt, sőt nagyon sokan a templomudvarról és az utcáról hallgatták a prédikációt. Akkor azt gondoltam, hogy ez az esemény valami pozitív változást hoz egyházközségi életünkbe, ez a remény azonban nem sokáig tartott.

Vannak köztünk becsületes, szorgalmas, istenfélő emberek, akik nagyon ritkán hiányoznak az istentiszteletről. Egyikükkel beszélgetve azt mondta nekem, hogy ő már próbálta, hogy vasárnap is dolgozzon, anélkül, hogy eljönne a templomba, de meggyőződött arról, hogy ebből semmi haszna, inkább kára származik, így tehát mindig eljár a templomba.

Az Isten is hat nap alatt teremtette a Világegyetemet, a hetedikén megpihent, s ugyanezt parancsolta Mózesnek is (Mózes II. könyve, 20. rész, 9-11. versek). Miért ne tartanánk be mi is ezt a bibliai parancsolatot? Hiszen, ha az ember a munkáját jól megszervezi, jut idő a vasárnap megünneplésére is.

Sokszor szeretnék ismét gyermek lenni, és látni azokat az egykori szép vasárnapokat, az akkori öregeket, akik sajnos már eltávoztak közülünk, de hát a filozófia megmagyarázza, hogy az idő megy előre, megfordítani nem lehet. Sok olyan dolog van azonban, amiért ma mi felelősök vagyunk, és tehetünk is valamit, hogy majd egykor egyházunk és gyermekeink el ne ítéljenek.

DEMETER ANDRÁS, Rava

A magyar iskola és egyház jövője

A magyar iskola és egyház jövője attól függ, hogy milyen ifjúságot nevelünk. A hitoktatás, ezzel együtt a valláserkölcsei nevelés annak a kormányhatározatnak köszönhetően, hogy órarendbe foglalható tantárgyként létezik, nagy lehetőséget teremtett a fiatal lelkek ápolására.

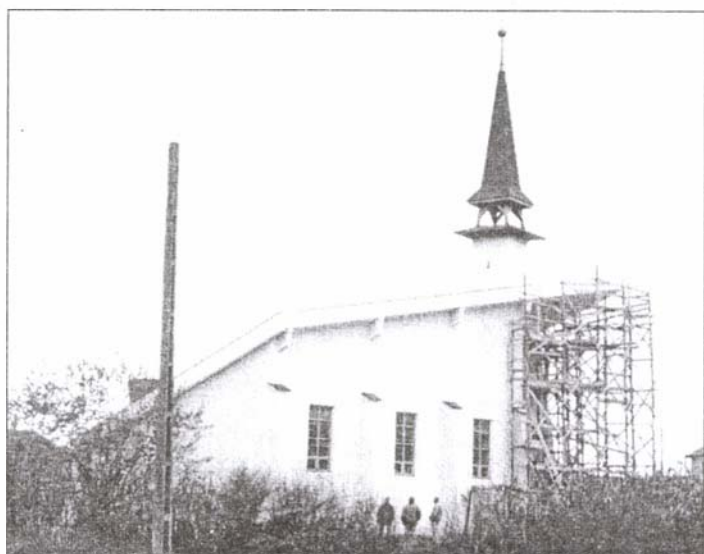
Sajnos, ezzel a lehetőséggel mi unitáriusok csak részben élünk. Mikor értjük meg, hogy minden vallás a maga számára nevel, van, aki talán toboroz híveket? Mi unitáriusok hogy tudjuk a mi hitünket megtartani az egyistenhitben, ha gyermekeinket református, de talán katolikus hitoktatók is tanítják, nevelik az istenhitre? Ha a gyermek először tanul meg imádkozni, az Atya, a Fiú és Szentlélek nevében, honnan és mikor tud majd az egy Istenhez fohászolni? A Jehova tanúi nem engedik híveik gyermekeit a történelmi egyházak hittanóráira.

A hitoktatáson való részvétel lelkiismereti kérdés. Az unitárius tanulónak az unitarizmus szellemében megszerzett hitoktatói órákon való részvételre van jogosultsága. Legyen állam által fizetett hittanóra minden iskolában!

Ha nincs, lelkészeinknek legyen lehetőségük a vallásórákon, a gyermekekkel szervezett összejöveteleken vagy vallásos tartalmú ünnepeken kifejtett teljesítményük alapján érdemeiket az iskolai naplóba beírt jeggyel jutalmazni. Nem mindegy, hogy református vagy talán katolikus hitoktató írja az ellenőrzőbe vagy a naplóba a jegyet. Az érdemjegynek erkölcsi értéke van a gyermek lelkében. Sőt, az sem mindegy, hogy a hitoktató milyen vallásos tartalmú jutalomkönyvvel tünteti ki az évről-évre kiváló eredményeiért az unitárius tanulót tudatos „figyelmességéből”.

„A tanítvány nem bögre, amelyet meg kell töltenünk, hanem fáklya, amelyet lángra kell lobbantanunk”. (K. D. Usinszkij)

FEKETE ÁRPÁD felügyelőgondnok

Az Erdőszentgyörgyön épülő új unitárius templom

VIDÁM ŐSZ

„... megyek, megyek, máris ott leszek,
mert én óvodába járni nagyon szeretek.”

Csengő hangok, mosoly, nevetés, néha egy-egy könnycsepp – ez jellemzi most óvodánkat.

A termek vidámak, a hosszú nyári csend után mosolyogva kacsint ránk az ősz, az új tanévkezdéssel. Óvodánk ez év őszétől még egy csoporttal bővült, így jelenleg 48 gyermek fejlődhet a két csoport falai között, az óvodában dolgozó nevelőcsapat irányítása mellett.

Az óvónők sok szeretettel fogadták a gyermekeket, az ifjú és öreg diákokat. A szeptember 14-ei tanévnyitón a gyermekek felhőtlen boldogsággal vették birtokba az óvodát, kíváncsi gyermektermésztük átragadt a felnőttekre is.

A nyár folyamán az apró csemeték sokat változtak, gazdagodtak, számos tapasztalatra tettek szert. Változott az óvoda is, bővült, gazdagodott. A nyár folyamán egy kedves holland óvodavezető barátunk, Carla Harders látogatta meg óvodánkat. Az itt szerzett pozitív élményeinek köszönhetően hazatérve gyűjtést szervezett óvodánk számára, hogy legyen felszerelésünk az új csoportszoba berendezéséhez. A kapott adományok teljes egészében a gyermekek rendelkezésére állnak az óvodában.

Itt köszönöm meg mindazok segítségét, akik valamilyen módon hozzájárultak az új csoport létrejöttéhez.

Ebben a tanévben is arra törekszünk, hogy minél eredményesebbek legyünk, hogy apró csemetéinket Isten oltalma alatt, szeretetben neveljük.

Ha valakit kíváncsivá tettünk, és többet szeretne tudni rólunk, keressen minket bátran, ötleteinket és gondolatainkat szívesen megosszuk mással.

MIKÓ ZSUSZANNA, vezető óvónő

3.sz. JEGYZŐKÖNYV, felvéve az Egyházi Képviselő Tanács 2003. július 11-12. napjain tartott üléséről

Jelen vannak: Hivatalból: dr. Szabó Árpád püspök, Máthé Dénes főgondnok, dr. Rezi Elek főjegyző, Szabó László közügyigazgató, Gyerő Dávid, Mikó Lőrinc előadótanácsosok, Székely Miklós, Nagy Endre, id. Szombatfalvi József, Máthé Sándor, Barabás Áron (esperes-helyettesi minőségben), Bartha Mária Zsuzsánna, Székely Botond, Kovács Sándor, Popa Márta, Pop Mária, Zsakó Erzsébet (Asztalos Klára helyett az UNOSZ részéről, megbízólevéllel), Rácz Norbert (Sándor Krisztina helyett az ODFIE részéről, megbízólevéllel).

Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga-Réka, Nagy László, Kovács István (S), Csete Árpád, Gazdag Géza, Erdő László, Orbán Pál, László János.

Tanácskozási joggal **részvett:** Szabó Anikó főszámvevő.

Igazoltan hiányoztak: Kolombán Gábor, Fóris F. Rita, Török Elek, Kedei Mózes, Szabó Mária, Csáka József, Dombi Dezső, Czimbalmos Kozma Csaba, Andorkó Ferenc.

Igazolatlanul hiányoztak: Sófalvi Attila, Varró Margit.

43. A 185. számú ének és *Nagy László* imája után *Máthé Dénes* főgondnok üdvözlöi a megjelenteket, megalapítja a gyűlés szabályszerű összehívását - a 473/2003. EKT meghívó alapján - és határozatképességét, majd az ülést megnyitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Nagy Endre, Nagy László és László János tagokat.

A gyűlés tárgysorozatát elfogadásra ajánlja.

Az Egyházi Képviselő Tanács a megnyitót tudomásul veszi, és a tárgysorozatot elfogadja.

44. Jelentés az Egyházi Főhatóság általános munkájáról: az egyházi közigazgatásról, az egyházképviseltről és az elintézett ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az egyházképviseltről és az elintézett ügyekről előterjesztett jelentést. (1 ellene, 4 tartózkodás.)

45. A Misszió Bizottság, Gazdasági és Pénzügyi Bizottság jegyzőkönyveinek előterjesztése.

Az Egyházi Képviselő Tanács az előterjesztett jegyzőkönyveket tudomásul veszi (2 tartózkodás) azzal, hogy az EKT tárgysorozatán szerepelnek a Bizottságok által véleményezett ügyek.

46. Jelentés a teológiai hallgatók lelki neveléséről a 2002-2003-as tanévben.

Az Egyházi Képviselő Tanács, figyelembe véve a Misszió Bizottság véleményezését, jóváhagyólag tudomásul vette a teológiai hallgatók lelki neveléséről előterjesztett jelentést.

47. Jelentés a teológiai hallgatók 2003. évi húsvéti és pünkösti legációjáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács, figyelembe véve a Misszió Bizottság véleményezését, jóváhagyólag tudomásul vette a teológiai hallgatók húsvéti és pünkösti legációs szolgálatáról előterjesztett jelentést. EKT felkéri a PTI Rektori Hivatalát, hogy a beszédtechnikai felmérés űrlap mellé küldjön értelmező és magyarázó szöveget az egyházközségeknek.

48. A hallgatói létszám megállapítása a 2003-2004-es tanév I. évfolyamára.

EKT úgy határozott, hogy megbízza a Lelkészképesítő Bizottságot egy tanulmány kidolgozásával a teológiai hallgatók létszámának középtávú stratégiáját illetően, az EKT 2004. januári üléséig.

49. A 2003. évi szakvizsga jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács, figyelembe véve a Misszió Bizottság véleményezését, jóváhagyólag tudomásul vette a 2003. évi szakvizsgáról előterjesztett jelentést.

50. A 2003. júliusi lelkészképesítő vizsga.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a 2003. júliusi lelkészképesítő vizsgáról előterjesztett jelentést.

51. Jelentés a VEN-ügyekről az EKT júliusi ülésére.

EKT megbízza az elnökséget, hogy az anyagi lehetőségek függvényében szervezzen még egy gyermektábort augusztus folyamán, tekintettel a magas egyházi érdeklődésre.

52. Jelentés a kolozsvári Unitárius Kollégium II. félévi tevékenységéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a kolozsvári Unitárius Kollégium II. félévi tevékenységéről előterjesztett jelentést.

53. Jelentés a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium II. félévi tevékenységéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium II. félévi tevékenységéről előterjesztett jelentést.

54. Előterjesztés a kolozsvári tanítónői versenyvizsga eredményéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a kolozsvári tanítónői versenyvizsga eredményéről előterjesztett jelentést, mely szerint a 2003–2004-es tanévben induló I. osztály tanítónője Török Melinda lesz, a 2004–2005-ös tanévben indulóé pedig Majláth Éva. (1 ellenszavazat, 1 tartózkodás.)

55. Jelentés a Nyugdíjintézet július 11-i vezetőtanácsi üléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet július 11-i vezetőtanácsi üléséről előterjesztett jelentést. EKT a javaslatot, miszerint a Nyugdíjintézet megtakarított pénzét ingatlanba fektesse, egy szakértői bizottságnak adja ki véleményezésre. A bizottság összehívása az elnökség feladata.

56. A kolozsvári Unitárius Kollégium énekkarának észak-amerikai körútja.

Az Egyházi Képviselő Tanács, a Misszió Bizottság véleményezését figyelembe véve, jóváhagyólag tudomásul vette a kolozsvári Unitárius Kollégium énekkara észak-amerikai körútról előterjesztett jelentést. A jelentés kapcsán az EKT a következő határozatokat hozta: a siker emlékére a kolozsvári Unitárius Diákotthon déli szárnyának egy szobája az észak-amerikai körút nevét viseli majd: „Singing the Dream – Énekelni az álmod”; az EKT küldjön írásbeli köszönetet Bob Trip észak-amerikai szervezőnek a rendezésért és Majó Juliánna karnagynak a szakmai sikerekért, s utóbbit honoráriummal is jutalmazza; az énekkar állítson össze egy CD-t egyházi énekkel, rádiós használatra.

57. Jelentés a kolozsvári Unitárius Diákotthon javára szervezett egyházi gyűjtés állapotáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács, figyelembe véve a Misszió Bizottság véleményezését, jóváhagyólag tudomásul vette a kolozsvári Unitárius Diákotthon javára szervezett egyházi gyűjtésről előterjesztett jelentést. Az eddig nem adakozott 28 egyházközséget az elnökség keresse meg egy felhívással, és ajánlja fel a terménybeli adakozás lehetőségét is.

58. Jelentés a Kedei Mózesné megsegítésére meghirdetett egyházi gyűjtés eredményéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács, a Misszió Bizottság véleményezését figyelembe véve, jóváhagyólag tudomásul vette a Kedei Mózesné megsegítésére meghirdetett egyházi gyűjtésről előterjesztett jelentést. EKT egyhangúlag úgy határozott, hogy erkölcsi

garanciát vállal arról: a Segítő Jobb Alapítványnak határidőre megtérüljenek a májátültetés költségei, amennyiben arra sor kerülhet. EKT megbízta az elnökséget, hogy próbáljon további forrásokat keresni a májátültetés költségeinek fedezésére, és vizsgálja meg egy egyesült-államokbeli műtét lehetőségét is.

59. A 2003. év II. évnegyedi lelkészi értekezletek jegyzőkönyvei.

Az Egyházi Képviselő Tanács, figyelembe véve a Misszió Bizottság véleményezését, jóváhagyólag tudomásul vette a II. évnegyedi lelkészi értekezletről előterjesztett jelentést. EKT úgy határozott, hogy tekintettel a kedvező visszhangra, támogatja évente egy összevont lelkészi értekező megrendezését, 3–3 egyházközségenként. EKT ugyanakkor felkéri az elnökséget, állíttasson össze egy építészeti és műemlékes szaknévsort, és bocsássa az egyházközségek rendelkezésére. A javításra szoruló egyházi ingatlanok állapotának megvizsgálására kiszálló szakbizottság vegye számba a datki tanítói lakás helyzetét is.

60. Előterjesztés a Szejkeföldi Unitárius Találkozó szervezési tudnivalóiról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Szejkeföldi Unitárius Találkozó szervezési állapotáról előterjesztett jelentést. EKT megbízta az elnökséget, körlevélben kérje a lelkészek palástos részvételét az istentiszteleten. Ugyanakkor az elnökség nyújtson szervezési segítséget az előkészületekhez, tekintettel Kedei Mózes eddigi főszervező távollétére.

61. A Casa Locarno ajánlata a 2003. évi nyári pihenőszabadságról.

Az Egyházi Képviselő Tanács utólagosan jóváhagyta az elnökség intézkedését a 2003. évi svájci pihenőszabadság ügyében. Eszerint az egyházunknak felajánlott két helyre Török István és felesége, Melinda utaztak el, akiket a háromszék-felsőfehéri egyházkör jelölt ki.

62. Beszámoló az ICUU prágai konferenciájáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az Unitárius Univerzalista Nemzetközi Tanács (ICUU) prágai konferenciájáról előterjesztett jelentést. Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul veszi az ICUU új vezetőségének a megválasztását: elnök: Gordon Oliver (Dél-Afrika). Egyházunk részéről a Végrehajtó Bizottság tagja Kovács István (S), a jelölő bizottság tagja Máthé Sándor lelkészek.

63. Az elnéptelenedett egyházközségek levéltári anyagának összegyűjtése.

Az Egyházi Képviselő Tanács határozatban kimondta, hogy azok az egyházközségek, amelyek a jövőben nem fognak rendes lelkészt alkalmazni, a levéltári anyagot bocsássák az Unitárius Egyház gyűjtőlevéltárának rendelkezésére, jobb megőrzés és feldolgozás céljából. Az összegyűjtés irányítója Molnár B. Lehel levéltáros, az EKT elnökségének felügyelete alatt. EKT ugyanakkor kimondta, hogy az érintett egyházközségek bocsássák a levéltár rendelkezésére az esetlegesen megőrzött esperesi anyagot is, amelyek jelenleg szétszórta, rendszerezés nélkül találhatók az egyházközségekben.

64. Jelentés az egyházi fizetési rendszer átdolgozására kiküldött bizottság üléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az egyházi fizetési rendszer átdolgozására kiküldött bizottság jelentését, és javaslatát. EKT határozatban kimondta, hogy a bizottság az elkezdett módon folytassa munkáját, részletesen dolgozza ki a rendszert, és terjessze a novemberi EKT ülése elé.

65. Előterjesztés az egyházi fizetések emeléséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség előterjesztését az egyházi fizetések emeléséről, a 299/2003-as törvény által előírt módon.

66. Dr. F. Ferenczi Rita lemondása a VEN-előadó-tanácsosi állásról.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette dr. Fóris-Ferenczi Rita lemondását a VEN-előadótanácsosi állásról, 2003. július 1-i hatállyal. EKT úgy határozott, hogy a VEN-előadótanácsosi állás betöltésére pályázatot hirdet 2003. augusztus hónap folyamán.

67. A firtosváraljai unitárius egyházközség kérése a lelkési állással kapcsolatban.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag véleményezte az elnökség előterjesztését a firtosváraljai egyházközség kérésével kapcsolatban. EKT úgy határozott, hogy a firtosváraljai lelkési állás betöltésére nem kötelezheti el magát egy teológiai hallgató személyében, mert ellentmondana az egyházi hagyományoknak és az Egyházi Alaptörvény előírásainak. A lelkési állás betöltésére csak az erre képesítettek alkalmasak, a törvényes rendelkezések által előírt időben és módon.

68. A dévai leányegyházközség beadványa épületvásárlás tárgyában.

Az Egyházi Képviselő Tanács, a Misszió Bizottság véleményezését figyelembe véve, jóváhagyólag tudomásul vette és megerősítette az elnökség előterjesztését a dévai leányegyházközség épületvásárlási igénye tárgyában. EKT úgy határozott, hogy az appletoni testvéregyházközség által az épületvásárlási célra felajánlott 40 000 dollár mellé 20 000 dollárral járul hozzá, egy istentiszteleti, lelkési lakás és vendégházi célnak megfelelő ingatlan megvásárlásához. Az épület kiválasztásában és megvásárlásában az elnökség nyújtson konkrét segítséget, építész és más szaktanácsadók bevonásával. A megvásárlási és később az átalakítási költségek fedezésére az elnökség indítson egyházi gyűjtést a 2004-es évben, ahol kérje az egyházközségek közmunka formájában adandó segítségét is.

69. Nagy László beadványa unitárius kórustalálkozó szervezéséről.

Az Egyházi Képviselő Tanács támogatja Nagy László lelkész javaslatát egy unitárius kórustalálkozó megszervezéséről Marosvásárhelyen, 2003 novemberében. Az elnökség küldjön értesítést az egyházközségeknek a kórustalálkozó mibenlétéről, szakmai és szervezési körülményeiről.

70. Varga Sándor beadványa a templomi dísz tárgyak elfogadása tárgyában.

Az Egyházi Képviselő Tanács támogatja Varga Sándor nyárádszentmártoni lelkész beadványát a templomi ajándéktárgyak elfogadása tárgyában. Ennek értelmében az elnökség körlevélben hívja fel az egyházközségek figyelmét arra: a templomi célra szánt ajándéktárgyak elfogadásánál ki kell kérni a keblitanács véleményét, nagyobb adományok esetében pedig az Egyházi Képviselő Tanácsét. A keblitanácsok ugyanakkor azonnali hatállyal távolítsanak el a templomból az időközben kitett olyan tárgyakat, amelyek nem találnak bele az istentiszteleti hely vagy műemlék-épület rendeltetészerű és eredeti jellegébe.

71. Erdő László beadványa néhai dr. Erdő János hagyatékáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette Erdő László beadványát néhai dr. Erdő János püspök hagyatékának számbavételéről. EKT úgy határozott, hogy az elnökség intézkedjen a püspöki irodában található hagyaték átnézéséről és rendeltetési helyére tevéséről, a család jelenlétében, október 1-i határidővel.

72. Jelentés a 2003. március 27. és július 2. között elnökiileg elintézett fontosabb gazdasági ügyekről.

Az E. K. Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a 2003. március 27. és július 2. között elnökiileg elintézett fontosabb gazdasági ügyekről szóló jelentést. Tovább megállapítást nyert, hogy az olyan mértékű kiadások eszközzéséről, mint amilyen Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos szolgálati lakásának felújítása, versenytárgyalás szükséges több árajánlattal, és a döntést az elnökségnek kell meghoznia.

73. Számvevőség jelentése január 1. és június 30. közötti tevékenységéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a Számvevőség jelentését a 2003. január 1. és június 30. közötti pénzügyi tevékenységről. (2 ellenszavazat, 3 tartózkodás.)

74. Pénzügy ellenőr jelentése a 2003. év első félévéről.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul veszi a pénzügyi ellenőr a fia jelentését a 2003-as év első félévében végzett ellenőrzésekről. A pénzügyi ellenőr minden esetben tegyen határidős meghagyást a hiányosságok kiküszöbölésére.

75. Az Egyházi Központ zárszámadása a 2002. évről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi az egyházi központ zárszámadását a 2002. évről a következők szerint:

bevételek 32 425 000 549 lej
kiadások 31 497 263 518 lej;
egyenleg 927 737 031 lej.

Az E. K. Tanács ezen határozatát az Egyházi Főtanács elé terjeszti.

76. A Nyugdíjintézet zárszámadása és költségvetése.

Az E. K. Tanács továbbá tudomásul veszi a Nyugdíjpénztár 2002. évi zárszámadását a következők szerint:

bevételek: 2 988 643 045 lej;
kiadások: 2 497 365 923 lej;
egyenleg 491 277 122 lej.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul veszi a Nyugdíjpénztár 2003. évi költségvetését a következők szerint:

bevételek: 3 305 000 000 lej;
kiadások: 2 350 000 000 lej;
egyenleg: 955 000 000 lej.

Az E. K. Tanács a fenti zárszámadást és költségvetést az Egyházi Főtanács elé terjeszti.

77. A Protestáns Teológiai Intézet kérése.

A PTI kérése alapján az Egyházi Képviselő Tanács a költségvetési tartalék terhére

megemeli az Intézet 2003. évi szubvenciójának összegét 26 622 000 lejjel, 699 600 000 lejre. Az emelés összege a teológiai tanárok és más alkalmazottak ebédjegyét szolgálja.

78. Előterjesztés a Főtanács elé kerülő jelentések tárgyában.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul veszi, hogy a Főtanács elé kerülő jelentéseket a főtanácsi tagok előre megkapják.

79. A Főtanácsi Bizottság összetételének elfogadása.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség előterjesztését a Főtanácsi Bizottság összetételére nézve. Rendes tagok: Balázs Sándor (Szentgerice), Csongvay Attila (Marosvásárhely), Kelemen Levente (Okland), Gagy Vencel (Alsóboldogfalva), Fekete Árpád (Szováta), Koppándi Botond (Torockószentgyörgy), Jánosi József (Sepsiszentgyörgy), Kiss Alpár (Barót), Kovács Sándor (Szókefalva). Póttagok: Berei István (Kissolymos), Kolozsi Ernő (Várfalva), Cseke Béla (Gyepes).

K. m. f.

Dr. Szabó Árpád püspök	Máthé Dénes főgondnok	Dr. Rezi Elek főjegyző
Nagy Endre	Hitelesítők: Nagy László	László János

UNOSZ-Konferencia 2003. szeptember 6. - Kolozsvár

Az UNOSZ 2003. szeptember 6-án Kolozsváron tartotta rendes évi közgyűlését és konferenciáját. Szombaton reggel 9-kor az Unitárius Kollégium nagy díszterme zsúfolásig megtelt asszonyokkal, 204 résztvevő érkezett 56 helyséből. Az Unitárius Egyház vezetői közül jelen volt **dr. Szabó Árpád** püspök, **dr. Rezi Elek** főjegyző, **Máthé Dénes** főgondnok, **Székely Miklós**, a kolozs-tordai egyházkör esperese és **Bálint B. Ferenc**, a kolozsvár-belvárosi egyházközség lelkésze. A római katolikus és református nőszövetségek képviselői is megtisztelték jelenlétükkel.

A közgyűlés a nőszövetségek zászlóinak ünnepélyes bevonulásával kezdődött, miközben elénekeltük az unitárius indulót. **Asztalos Klára** elnök rövid imája után köszöntötte az egyház elöljáróit, a vendégeket és a résztvevőket. A jelenlét számbavétele után az elnök a közgyűlést szabályosan megnyitotta, és külön felhívta a figyelmet arra, hogy a konferenciára megjelent **Zsakó Erzsébet** könyve az Unitárius Nőszövetség történetéről a kezdetektől napjainkig. A Nőszövetség nevében kifejezte köszönetét a szerzőnek a hatalmas és kitartó munkáért, ugyanakkor megköszönte az Unitárius Egyháznak a könyvkiadás támogatását.

Egyházunk elöljáróinak üdvözlő szavai után ünnepélyes mozzanat következett: az UNOSZ vándorabroszának átadása. Ez alkalommal a vándorabrosz a Homoród mentéről érkezett, Oklánd, Homoródkarácsonyfalva és Homoródújfalú képviselői adták át ünnepélyes szavak kíséretében a kolozsvári nőszövetségnek. A mostani konferencia alkalmával a vándorabroszhoz két új háromszög csatlakozott: a homoróddaróci és a marosszentgyörgyi.

Az UNOSZ egy évi tevékenységét kiértékelő titkári jelentést **Ferenczi Enikő** titkár terjesztette elő. A tagszervezetek tevékenységéről szóló beszámolók megjelentek a közgyűlés programfüzetében, amelyet minden résztvevő jelentkezéskor a kitűzővel együtt kézhez kapott. A konferenciára megjelent kiadványunk, a Nők Világa ezévi második száma is. A titkári jelentés után a pénzügyi ellenőrző bizottság ismertette az UNOSZ 2002. évi pénzügyi jelentését és zárszámadását.

Ezt követte a belvárosi unitárius templomban tartott ünnepi istentisztelet, amelyen a szószéki szolgálatot **Bodor Piroska** gyakorló segédlelkészt végezte Ézs 60,11 és Jn 21,16 alapján.

Istentisztelet után a konferencia keretében két vitaindító előadás hangzott el: A Nőszövetség szerepe a múltban - előadó **Zsakó Erzsébet** - és A Nőszövetség szerepe a jelenben - előadó **Andrási Erika**. Az ezt követő műsorban fellépett: **Mányoki Mária** operaénekes, **Sigmond Júlia** szavalóművész és a **Concordia** vonósnégyes.

Délután hat csoportban kiscsoportos megbeszélésekre került sor moderátorok vezetésével: az önfejlesztés, nevelés, hagyományörzés, szociális, művelődés és szervezeti megerősödés témakörében.

A közgyűlés a díszteremben folytatódott a csoportvezetők beszámolóival és javaslatokkal, amelyek alapján megfogalmaztuk a közgyűlés határozatait, szervezünk célkitűzéseit az elkövetkező évre. Az elnök szavazat alá bocsátotta a titkári jelentést, a pénzügyi jelentést és a konferencia határozatait. Ezeknek elfogadása után összeállítottuk a Lókodi Öregotthon látogatási programját a 2004. évre a nőszövetségek önkéntes jelentkezése alapján.

A közgyűlés záróbeszédét **Szabó Magdolna** püspökasszony tartotta, kifejezve az összetartozás fontosságát, a viszontlátás reményében zárta a közgyűlést.

A konferencia erősségének tartjuk, hogy asszonyaink mindvégig fegyelmezett, öntudatos és aktív részvételükkel közösségi ügyünket szolgálták, és nőszövetségünk elismerését és tekintélyét növelték.

Köszönjük az Unitárius Egyház támogatását és a házigazda kolozsvári nőszövetség munkáját a konferencia sikeres lebonyolítása érdekében.

Viszontlátásra 2004 szeptemberében!

ASZTALOS KLÁRA

Az UNOSZ 2003. szeptember 6-án tartott Közgyűlésének határozatai:

1. Az önfejlesztés terén:

- önismereti csoport szervezése semleges területen
- tanfolyamok szervezése a vezetők továbbképzésére

2. A nevelés területén:

- segítségnyújtás a vallásoktatás megszervezésében, ott, ahol a gyermekek különböző iskolákban szét-szórtnak tanulnak (városokban)
- bekapcsolódás a vasárnapi iskolák munkájába vonzó, változatos és hasznos foglalkoztatások kialakításával

3. A hagyományápolás terén:

- a nőszövetségek kézimunkacsoportjai tartsanak kapcsolatot egymással, használják fel egymás tapasztalatait, segítsék egymást kölcsönösen az anyagbeszerzésben és az értékesítésben
- kézimunkatanfolyamok szervezése igények szerint

4. A szociális munka területén:

- szükséges a munka jobb, dokumentált megszervezése, az önkéntesek és a segítségre szorulóknak nyilvántartása
- a helyi nőszövetségek kommunikációjának javítása a szociális gondok megoldásában
- támogatók megnyerése az anyagi alapok biztosítására
- az öregek vasárnapjának megrendezése minden év október első vasárnapján

5. Művelődés:

- ismeretbővítés, történelmi múltunk és nagyjaink munkásságának felelevenítése, a kortárs művészet megismerése

- előadások szervezése szakemberek segítségével szélesebb körű közönség bevonásával

6. A szervezet megerősítése terén:

- egyházköri szerkesztőségi tagok bevonása a Nők Világa szerkesztésébe, annak tartalmassá tételébe

- az elnökség kiszállása az újonnan megalakult és a hanyatló nőszövetségekbe

- a nőszövetségek igyekezzenek tagjaikat a közösség önkéntes és felelősségteljes szolgálatára, és azért áldozatvállalásra is ösztönözni személyes megszólítás útján

IMA

Jó Atyánk, Istenünk!

Mielőtt munkához kezdünk, imára kulcsoljuk kezünket. A tegnap gondját magunk mögött hagyjuk. Ma a találkozás napja van, amikor együtt számba vesszük elvégzett munkánkat, eredményeinket, mulasztásainkat, és megbeszéljük, hogyan tovább. Összegyűltünk, hogy egymás tapasztalatából tanuljunk, a közösség felemelő erejéből buzdítást, lendületet nyerjünk, és azt magunkkal vigyük mindennapi munkánkba.

Jó Atyánk, megköszönjük, hogy erőt adtál azoknak, akik részt vállaltak a közösségi munkából, áldozatot hoztak a közös teher viselésében. Köszönjük, hogy gondot viseltél azokra, akik vállalták az utazás fáradalmait azért, hogy ma itt együtt lehessünk.

Ha elmulasztottuk megtenni vállalt kötelezettségeinket, nem teljesítettük a ránk bízott feladatokat, vagy akaratlanul megbántottuk embertársainkat, adj nekünk alkalmat a holnap és holnaputánokban újra és újra bizonyítani, hogy mi jól akarunk cselekedni, segíteni akarunk ott, ahol segísre van szükség, adni akarunk gondoskodást, odafigyelést, szeretetet.

Kérünk Atyánk, légy mívelünk a mai tanácskozáson. Világosítsd meg elménket, hogy tisztán lássuk a célt, amelyet magunk elé tűztünk, hogy megbeszéléseink eredménye embertársaink javát szolgálja. Szent lelkeiddel buzdítsd szíveinket, hogy mi is tudjunk másokat jóra ösztönözni, az emberek között a megértést, békességet, megbocsátást tudjuk munkálni azért, hogy minden nap, mikor eljön az este, és nyugovóra térünk, tiszta lelkiismerettel mondhassuk: Atyám, én megtettem, amit az én véges emberi erőmből tehettem, Rád bízom a gondjaimat. Ámen.

(Elhangzott az UNOSz-Konferencia megnyitóján.)

ASZTALOS KLÁRA

Az UNOSz-Közgyűlés záróbeszéde

Kedves Nőtestvéreim! Perzselő nyár után a mindent megérlelő ős hálájával van tele a szívünk mindazért az áldásért, szeretetért, a találkozásért, amelyet a mai napon megtapasztaltunk.

Minden kezdetnek s így rendezvénynek vége is van, így hát a mi találkozásunk is az utolsó mozzanatához érkezett. Mennyi kérdés, kételkedés, bizonytalanság előzte meg a kezdetet a szervezők részéről. De, hála Istennek, minden közösségben vannak erős akaratú, bátor emberek, akik mernek álmodni, és álmaikat valóra is tudják váltani. Természetesen mindez nem volt könnyű, hiszen nagyon sok kompromisszumot kellett kötni. Egy városi gyülekezet sohasem tudja nyújtani azt a családi hangulatot, amiben vidéken minden évben részünk volt. Nincs lehetőség egy tágas kultúrotthon igénybevételére, és nagyobb közömbösség mutatkozik meg a közös munkával szemben. Köszönjük mindazoknak, akik bekapcsolódtak a munkánkba, akiknek szívügyük volt a konferencia sikeres megszervezése.

Azt mondják, hogy a szeretettel tele szív a legkönnyebb, és az üres, szeretet nélküli szív a súlyos, nehéz teher. Meggyőződésem, hogy most mindannyian pehelysúlyúnak érezzük az élményekkel és szeretettel megtelt szívet.

Most, midőn konferenciánkat befejezzük, örvendek, hogy ismét együtt lehettünk, ha rövid időre bár, de megállhattunk egymással szemben, és megfoghattuk a felénk nyújtott kezét, vagy mi nyújtottuk reménykedően kezünket annak kifejezéseként, hogy számíthatunk egymásra, hogy összefogással, közös erővel minden nehézség megoldható.

Mindannyian egy kis lángocskát hoztunk magunkkal, hogy azokat itt egyesítsük, és világosságot: a hit, a szeretet, az egyetértés és a béke fényét szórjuk szét egymás szívébe. Tanuljunk az Isten alkotta természettől, ahol az erdő szélén levő fák egymás mellett állnak, a viharban összedugják koronáikat, és így kivédik a veszedelmet. Hány és hány veszedelemnek van kitéve a mi kicsiny női szervezetiünk. A közömbösség, az ellenségesség, a csalódások, a sértések és sértődések, a mellőzések, a sikertelenségek megannyi keresztje éket ver közénk, gyengíti közösségeinket, pedig soha nem volt nagyobb szükség az összefogásra, mint éppen napjainkban, amikor egyre fogy népünk, egyre erőtlenebb az árván maradt szülő. A terhek is naponta súlyosabbak lesznek, amelyeken segítenünk kell, és tudnánk is segíteni, ha egymás terhét felvállalnánk, ha hidakat építenénk egymás felé, és nem elválasztó falakat. De a hidak csak úgy épülnek, az elválasztó falak csak akkor dőlnek le, ha szüntelenül keressük egymást, és közeledünk egymáshoz. Ha lehetőséget teremtünk, hogy mindenki otthonra találjon, és jól érezze magát abban a közösségben, amely a mienk, mert értünk jött létre, és minket szolgál. Legyünk büszkék a mi unitárius hitközösségünkre, nőszövetségünkre és egyházunkra.

Minden igyekezetünkkel iparkodjunk ügyünket szolgálni. Félre a hitetlen, gyáva, borúlátó érzésekkel. Legyünk bátrak, kitartóak, merjünk álmodni, és álmainkat megvalósítani. Tegyük képessé szívünket a hit, szeretet és békesség befogadására, és ezt mások felé is gyakoroljuk, mert akkor bízhatunk abban, hogy szövetségünk, de kisebb közösségeink is erősödni fognak, s a mi nagy családunk, az Unitárius Egyház is épülni és szépülni fog.

Köszönjük a kolozsvári nőszövetség munkáját, köszönjük ifjaink önfeláldozó segítségét. És végül: Isten áldását kérem mindannyiunk életére.

Végső búcsúként a költőt idézem:

Viszontlátásra - mondom, és megyek,

Robognak vonatok és életek.

*Most nem tudom,
Sohasem tudhatom,
Szoríthatom-e még
Azt a kezet, melyet elengedek.
Viszontlátásra - mondom mégis, mégis,
Viszontlátásra - holnap,
Vagy ha nem, akkor majd azután,
És ha azután sem - talán egy év múlva.
Vidám viszontlátásra, mégis, mégis!*

SZABÓ ÁRPÁDNÉ FÜLÖP MAGDOLNA elnök

A magyarszováti nőszövetség dévai zarándoklata

Egy héttel a szejkefürdői Unitárius Találkozó után, ahol több mint 30 magyarszováti átélhette az együvé tartozás örömét, emlékezetes kiránduláson vett részt nőszövetségünk 30 tagja.

Kora hajnalban indultunk úgy, hogy testet-lelket frissítő volt a nagyenyedi kollégium közelében elfogyasztott kávé. A szászsebesi evangélikus templom mellett jól esett az otthonról hozott reggeli - miközben lelkészünk felidézte az 1300-as évek ma is szemmel látható gazdagságát (itt található Erdély legnagyobb oltára).

A középkori dicső műltra ráhangolódva érkeztünk meg Vajdahunyadra, ahol Balázs Tamás ismertette a várkastély történetét, s nagy nehezen sikerült egy magyar nyelven is beszélő idegvezetőt találnunk.

Nagy volt a lelkesedés, ahogy messziről feltűnt magas Déva vára. Idős és fájós lábú asszonyaink is - mind a 30-an - felkapaszkodtak a várba, ahol fáklýaláng lobogása közben Dávid Ferenc szellemét idéző áhítatot tartottunk Mt 5,14-16 alapján. Az ősi falak csodálatosan visszhangozták az unitárius induló, Dávid Ferenc éneke, a többi

alkalomnak megfelelő zsoltár hangjait - miközben 30-70 éve megtanult Dávid Ferenc-emlékversek tették meghatóvá és első püspökünk szelleméhez méltóvá az ünnepi műsort.

A parkban elfogyasztott ebéd után utunk az algyógyi fürdőhöz vezetett. Itt egy órai pihenés és fagyalmozás után elindultunk Gyulafehérvárra, ahol a székesegyházban Lestyán atya régi ismerőseként üdvözölte a lelkész-házaspárt - és tanulságos történetekkel fűszerezve mutatta be a székesegyház nevezetességeit „János Zsigmond magyarszováti női követőinek”. Éjfélre járt, amikor Isten segédelmével, fáradtan - de sok élménnyel gyarapodva - hazaérkeztünk Magyarorszára.

A későbbiekben a következő terveket szeretnénk megvalósítani:

- Az immár hagyományos szüreti találkozó megtartása;
- Az idősek vasárnapjának megtartása október 12-én;
- A kolozsvári Unitárius Kollégium kórusának fogadása advent első vasárnapján.

BALÁZS KATALIN elnök

Ne dobjuk el magunktól a csodát!

Elcsépeelt közhelyként él mindannyiunk tudatában az a „magvas” megállapítás, hogy minden csoda három napig tart. Nem tudom, de sejtem, mire alapozták eleink évszázadokon át ezt a megfigyelésüket, bölcsességüket.

Talán abból indulnak ki, hogy a felkelő nap is este lenyugszik. Bármilyen szikrázó fényesnek, csodálatosnak indul hajnalban a nap, estére mégis eltűnik az életet adó fény, a meleg, és átadja helyét a sötétségnek, és nem tarthat semmi örökké, így tehát a csoda sem. De mindez csak látszólag van így.

A csoda, a teremtés, amely a legnagyobb csoda volt mindezeidig, sem három nap, sem harminchárom nap, sem háromszázharminchárommilliárd év múlva sem múlik el. A csoda egyszerűen örökéletű. Akárcsak a Teremtő. Más kérdés viszont az, hogy mi, emberek, a világ jelenleg általunk ismert legcsodálatosabb teremtményei, mit tartunk és mit nem csodának. Mert ha nagyon kinyitjuk szemünket a látásra, észlelhetjük, érzékelhetjük, hogy minden csoda, ami körülvesz bennünket. Csoda

minden, ami bennünk van: a lelkünkben, szívünkben, érzéseinkben, szerelmeinkben. A kérdés az, hogy ezeket a csodákat megtudjuk-e őrizni, tartani, óvni, vagy három nap után sutba vágjuk őket, és új, ismeretlen csodákra várunk, áhítózunk?

Mert ha így van, akkor valóban minden csoda csak három napig tart, vagy még addig sem. Ne dobjuk el tehát magunktól a csodákat. Őrizzük meg őket a szívünkben, lelkünkben, hogy átadhassuk az utánunk következő nemzedékeknek is. Őrizzük meg a csodálatos környezetünket, Isten paradicsomi adományát, a harmatot, a tiszta levegőt, a pacsirtadalt, az óceánokat, tengereket, csobogó hűsítő hegyi patakjainkat, a csillagos eget, a világmindenséget, ezt az örök nagy csodát, amelynek kellős közepébe helyezett minket a Teremtő, és amely mindenséget ránk bízta örök megőrzésre...

Ne, ne dobjuk el tehát magunktól a csodát, Isten ajándékát. Öleljük magunkhoz, s ha kell, teremtsük naponta újjá!

Így válhatunk mindannyian örökéletűvé ebben a csodálatos nagy egészben, az univerzumban.

SIMÓ EDMUND - Sepsiszentgyörgy

Beszámoló a szórványtáborról

Az idén tizedik alkalommal került sor a **gyermek- és ifjúsági szórványtábor** megszervezésére július 3-10. között a **homoródszentmártoni Ifjúsági Házban**. A harminc résztvevő közül egyeseknek ez volt az első tábora, a legtöbbje viszont úgy érkezett, mintha hazamenne: lelki erőt gyűjteni, feltöltődni – a szokásos tábori élmények mellett – unitárius és magyar öntudattal.

Mivel a szórványtábor a kettős kisebbségben élő gyerekeket célozza meg, idei táborunk témájaként az unitárius és magyar öntudatra nevelést választottuk. Minden napnak más-más bibliai szereplő volt a központi témája, vagy – ahogy a gyerekek fogalmaztak – a „sztárja”.

Első nap Mózes történetéből indultunk ki, és főként a tiszta erkölcs és a közösségi azonosságtudat megtartó és meghatározó erejére világítottunk rá. Az izraeliták honfoglalása, öntudatuk alakulása, a mózesi erkölcsi törvények, a tízparancsolat ismertetése után párhuzamot állítottunk fel a mózesi és jézusi istenkép (törvény és törvénybetöltés) – majd az izraeliták honfoglalása és a magyar honfoglalás – között. Estére – „öntudatos, honnal” rendelkező táborlakókként – elkészítettük kótábláinkat a tábor közösen meghatározott erkölcsi törvényeivel. Honfoglalás, erkölcsi törvények, nemzeti öntudat – a megmaradáshoz ez még nem elég. Szükség volt egy erős személyiségre, aki összefogja a népet, megszervezi az országot. Így került a második nap középpontjába Dávid király. A történet ismertetésén túlmenően a királyság intézményét bibliai és magyar vonatkozásban közelítettük meg, párhuzamot vonva István király művével. A nap – és egyben a tábor csúcspontja – az *István, a király* rockopera élő bemutatásán való részvétel volt Csiksomlyón, melyet természetesen egy ráhangoló beszélgetés előzött meg.

A szombati nap után úgy éreztük, kissé mellőzhetjük a magyar öntudatra nevelést, előtérbe helyezve a vallásosságot. A vasárnapot Salamonnak, a templomépítőnek szenteltük. Templomainkról, a hitről beszélgettünk, arról, hogy egyáltalán mit jelent vallásosnak lenni.

Hétfőre tovább szűkítettük a kört, így a családra, az egyén feladataira és korlátaira összpontosítottunk, Józsefet választva központi szereplőnek. Kiscsoportos tevékenységeink témái a következők voltak: az én családom és benne saját szerepem, kiválasztottság, példakép-választás, álmofejtés, a megbocsátás fogalma az Ó- és Újszövetségben.

A keddi nap kiemelkedő személyisége Jónás volt, így a bibliai történet kapcsán az egyén közösségben betöltött szerepét, a másság elfogadásának fontosságát hangsúlyoztuk. Jónás és az irgalmas szamaritanus történetének összehasonlítása során az elhivatás, felelősségvállalás, egyén és közösség témáit érintettük. Ezután drámajáték

következett: Ábrahám és Izsák történetét mutattuk be, a játékot pedig beszélgetés követte az Istenhez való közeledés régi és újelevení módjairól.

Utolsó nap – szárnyat adva képzeletünknek – saját világot teremtettünk, majd a táborzáró vetélkedő után megtartottuk a gálaestet. Gyertyafényben, kezünket összefogva, könnyes szemmel megköszöntük Istennek, hogy együtt lehettünk, új ismeretekkel és élményekkel gazdagodva térhettünk haza.

JAKAB VILMA (Vargyas)

Nyári tábor Csekefalván

Július 28. és augusztus 3. között, Csekefalván bibliai tárgyú és kézműves tábort szervezett **Moldován Szeredai Noémi** lelkész, az I-VII. osztályos gyermekek számára.

A hét napjain délelőtt kézműves foglalkozás volt, délutánonként pedig játékos, zenés vallásóra.

Az első három délelőtt nemezelést tanultunk. Ezzel a régi, de mindannyiunk számára új és érdekes technikával, a mosott gyapjúból - szappan, melegvíz és sok gyűrűs által - először egy képet készítettünk, majd egy-egy tarsolyt. A következő napon agyagozást tanultunk, s ez már könnyebb volt, és különböző formákat készítettünk. Mindannyiunknak öröme telt ezekben a foglalkozásokban. Alig vártuk a kitűzött kezdési időpontot, reggel is és délután is hamarabb érkezünk, hogy együtt legyünk, dolgozzunk és játszódjunk.

Délutánonként énekeket tanultunk, sokat játszottunk, s még egy imát is irtunk közösen, melyet a lelkész vasárnap felolvasott a templomban. Ott állítottuk ki a hét munkájának eredményeit, hogy szüleink és nagyszüleink, valamint a gyülekezet is láthassa, mit dolgoztunk egész héten.

Köszönet az oktatóknak, akik a mesterségekre oktattak, a székelykeresztúri unitárius gimnázium diákjainak, akik énekekre és játékokra tanítottak, valamint a Hopedale-i testvérgyülekezetnek, mivel anyagilag támogatta a tábor megszervezését.

Reméljük, jövőre is részt vehetünk egy ilyen érdekes nyári táborozáson.

JÁNOSI ZSOLT VII. osztályos tanuló

Gólyafészek

Tekintettel arra, hogy **Homoródszentpál** valóságos gólyatanya, a címbeli nevet választották a szervezők az **Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet hetedik színjátszó találkozója** számára. A szép hagyományokkal rendelkező találkozóra augusztus 1-3. között került sor tizenhárom település tizenöt csapatának részvételével. A petrozsényi, alsó-felsőszentmihályi, szabédi, nyárádszentmártoni, küllődombói, marosvásárhelyi, vargyasi, csíkszeredai, székelyudvarhelyi, homoródmási, siménfalvi, fiatfalvi, valamint a homoródszentpáli Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet színjátszó csoportjai mellett a helybeli László Gyula Általános Iskola *Csalóka Péter Színjátszó Csoportja* és versenyen kívül a marosvásárhelyi *Csepűragók* nevű diákcsoport mutatkozott be.

Máthé Dénes főgondnok üdvözlőbeszéde, valamint a helybeli előljárók néhány köszöntő szava után péntek este a szentpáli fiatalok léptek színre Zilahy Lajos egyfelvonásos darabjával, a *Házasságszédelgővel*. Az előadás közös vacsora követte, majd egy fergeteges Fűszál-koncert.

Szombaton rövid templomi áhítat után került sor a vetélkedőre. Voltak jó és kevésbé jó előadások, alakítások, rendezések. Az öttagú zsűri – három színművész, egy egyetvezető és egy tanár – árgus szemekkel figyelte a színpadon történeteket. Az előadások közti szüneteket a **Lakatos Sándor – Rácz Norbert** műsorvezető-páros töltötte ki színvonalas, szellemes show-műsorral, gyakran hatalmas tapsot csalva ki a nézőkből. Estig mindenki bemutathatta a betanult darabot. **Molnos András Csaba** színművészeti hallgató ezután adta elő *Én, Örkény István* című pódiumműsorát, utána a sátorváros közelében hatalmas tábor tűz mellett közös énekzés zárta a napot. Közben folyt a műhelymunka is, hiszen az érdeklődők a színészek vezetésével rögtönöztek: egyetlen kulcsszó és egy helyszín használatával jelenetsort kellett felépíteniük. Például: végrendelet és úszómedence.

Vasárnap rendhagyó istentiszteletet tartott Tódor Csaba, helybeli unitárius lelkész a teológiai hallgatók segítségével. Ebéd után kezdődött a nagy show: az eredményhirdetés. Bemutatásra kerültek a műhelymunkák jelenetei, a zsűri kielemezte a látottakat, csak a negatívumokra térve ki, hogy a szereplők-rendezők okuljanak a saját és mások hibáiból. Közben állandóan „működött” a Lakatos-Rácz kettős. A főgondnok mellett megtisztelte jelenlétével a záróünnepséget **dr. Gellérd Judit** is, aki az Amerikai Egyesült Államokból figyeli és segíti az erdélyi unitáriusok életét. Minden csoport kapott emléklapot, de hasonló elismerésben részesültek azok is, akik erkölcsileg, anyagilag támogatták a találkozót, és közel két héten keresztül reggeltől estig dolgoztak. Itt külön említést érdemel a **Tódor** lelkészi család, valamint **Burján József** gondnok és **Burján Enikő** tanítónő. Estére megjelent egy *Alkalmi hírlevél*, és a **Herczeg-trió** közreműködésével a fiatalság reggelig tartó bálban táncolt.

A színjátszó találkozó megmozgatta az egész falut, az asszonyok főztek (360 személyre!), mosogattak, takarítottak, a fiatalok szerveztek, a keblitanács, a férfiak a tábor körüli teendőket látták el. A rendezvény kivitelezését elsősorban az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa, az Amerikai Egyesült Államokbeli Unitárius-

Univerzalista Egyesület, a magyarországi Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, az Illyés Közalapítvány, a helybeli Paulact tejfeldolgozó vállalat, a Claudia Kft. és sok más támogató segítette.

A találkozó idei első díjasa a vargyasi DFIE lett, Méhes György *Márványmacska* című darabjával, második a marosvásárhelyi DFIE (*Az orvos és a halál*), a harmadik díjat pedig nem osztották ki. A zsűri és a közönség díját a csikszeredai DFIE kapta (*Shakespeare, avagy...*), a legjobb ötletért a homoródszentpáli *Csalóka Péter Csoportot* díjazták *Romeó és Júlia*-paródiájukért (*Ötven év nagy idő*). A legjobb női alakítás az **Andorkó Zsuzsáé** (Vargyas) és a **Tollas Vandáé** (Marosvásárhely) volt, a legjobb férfi alakításért pedig **Balácsi Csabát** (Székelyudvarhely) díjazták. A legjobb párosnak **Árkosi Emese** és **Fülöp Júlia** (Alsófelső-szentmihály) minősült. A homoródszentpáli általános iskola különdíját a szórványban végzett nyelvművelő, kultúra- és magyarságmegőrző munkáért a petrosényiak kapták. Ezenkívül minden csapat dicséretben részesült. És dicséret illet mindenkit, aki részt vett a háromnapos rendezvény előkészítésében, megrendezésében, támogatásában.

FORRAI TIBOR (Homoródszentpál)

Nemzetközi konferencia unitárius fiataloknak

Az **Unitárius és Univerzalista Nemzetközi Tanács** (angol betűszóval: az ICUU - International Council of Unitarians and Universalists) Erdélyben első ízben szervezett ifjúsági konferenciát. A helyszín az **illyefalvi** templomvár és konferenciaközpont volt, ahol a mintegy harminc résztvevő és csoportvezető egy héten át bástyákban lakott.

A konferencia augusztus 4-16. között zajlott; a középiskolás résztvevőket Hollandiából, az Amerikai Egyesült Államokból és Erdélyből toborozták. A tábor főszervezői **Jill McAllister**, Michigan állambeli unitárius-univerzalista lelkész és **Kovács István** sepsiszentgyörgyi lelkész voltak. A táborban csoportvezetőkként vettek részt: **Iva Fiserova**, az ICUU prágai irodájának titkára, **Willem Van Leenhoff** Hollandiából, **Székely Kinga-Réka** homoródszentpéteri lelkész, **Csete Árpád** ravai lelkész, valamint az ODFIE részéről **Rácz Norbert** és alulírott.

A konferencia első hete Illyefalván telt el, mialatt elsősorban a tanulás, tanítás volt a résztvevők feladata, a második hetet pedig az önfelelt táborozásnak, kirándulásnak szánták a szervezők.

A fiatalok hétfőn, augusztus 4-én érkeztek a várba, ahol a megnyitó istentisztelet ismerkedés követte, majd néptáncstanulással zárták az estét. A következő négy nap menetrendje majdnem azonos volt: nyolc órától reggeli, utána áhítat, félórás szünettel elválasztott két műhelymunka, ebédszünet, délután pedig választható szabadidős tevékenységek, hét órakor vacsora, lelki beszélgetések, esti áhítat, majd esetenként zenés, táncos esti program.

A délelőtti műhelymunkák két nagy témakört követtek: az első a *vallásosság, lelkiség és istentisztelet* hármas fogalomkörét ölelte fel, a második pedig a *békéért és igazságosságért folytatott kommunikációról* szólt.

Az első témakörben olyan kérdésekre fogalmaztak érdekes válaszokat a tizenévesek minthogy: *Mi a vallásosság, hogyan határozható meg? Vallásosnak tartod-e magad?* Egyfajta megközelítésben a vallásosság egy olyan folyamat, mely által önmagunkat értjük meg a különböző embertársi kapcsolatokban, melybe az önmagunkkal való szembesülés is beletartozik, akár csak a másokkal, illetve az Istennel fenntartott viszony – vélték a résztvevők. *Mi a lelkiség, hogyan kapcsolódik a vallásossághoz?*

Először is, szükség volt egyfajta fogalomtisztázásra, hiszen a *spirituality* magyar megfelelőjének vélt lelkiség nyelvünkben ritkán használatos, inkább a lelkiismeret, illetve a vallásosság szavakkal írható körül, ezeknek pedig pontos megnevezése él az angol nyelvben. *A lelkiség a személyes, a vallásosság pedig az intézményes gyakorlatot jelenti?*

A beszélgetések során különböző kultúrákban honos lelkigyakorlatokkal ismerkedtek a résztvevők, a meditáció és jóga, valamint a sajátos hangzású zene és tánc szerepéről hallhattak. *Mi az istentisztelet, hogyan határoznád meg?* Többféle megközelítésből születtek érdekes leírások, hasonlatok, olykor pedig elgondolkodtató kritikák az istentiszteleti renddel kapcsolatban. Az egyéni és csoportos imádkozási alkalmak előnyeit és hátrányait is megvitatták. Másnap a beszélgetés kiindulópontját az a kérdés képezte, *hogyan milyen istentiszteletre van külön-külön és együtt szükségünk? Milyen az eszményi istentisztelet?* E csoportmunka során a fiatalok beszámoltak legjobb és legrosszabb istentiszteleti élményeikről, majd kiscsoportokban dolgoztak ki egy-egy istentiszteleti rendet, ezeket utólag közösen ismertették, és a konferencia reggeli, illetve esti áhítatai során gyakorlatba is ültették.

A békéért és igazságosságért folytatott kommunikáció címmel illetett második témakör alap gondolata az volt, hogy mindenféle kapcsolataink – mely egyben a vallás alapja is – a kommunikáció révén alakulnak ki, és ettől függenek, tehát egy vallásos élet voltaképpen a kommunikációt is magában foglalja. A becsületesség, a megértés és az egyértelmű fogalmazásmód a kommunikáció alapelemeit képezik. A résztvevők a téma kapcsán a kommunikáció különböző kultúrákban megjelenő sajátos formáiról és ezek értelmezéséről is beszélgettek. A kommunikáció teljes emberi mivoltunk által jut kifejezésre. A testbeszéd, a hangszín, válaszaink, sőt némaságunk is mind-mind kommunikációs csatorna mások irányában – fogalmaztak a fiatalok. Látványos testbeszéd-gyakorlatokkal elemezték a kommunikáció ezen formáját.

Külön témája volt e műhelymunkáknak a szexualitás, mint a kommunikáció egyedi formája. Az érzékiség, intimitás, szexuális identitás, szexualizáció, valamint a szexuális egészség és termékenység fogalomköréit határozták meg a résztvevők. Később arról beszélgettek, hogy a szexualitás mikor akadály a kommunikációban, és mikor képezi ennek egy elfogadható formáját. E témakör feldolgozásában ugyancsak szó esett a kulturális különbségekről is. Az utolsó műhelymunka során azt vitatták a fiatalok, hogy *milyen kommunikációra lenne szükség a béke és az igazságosság megteremtéséhez? Hogyan határozza meg e két fogalom a mindennapi életünket, választásainkat, a másokkal való kapcsolatainkat?*

A fentiekben leírt szellemi munkát igénylő programrész péntek este hangulatos, tóparti tábortűzzel zárult, melynek keretében minden résztvevő szöttez tarisznyába rejtett gyémánt(kő!)-darabkát kapott útravalóul. Ezután következett egy hét kiérdemelt kirándulás, melynek során a táborozók csak két éjszakára tértek vissza az illyefalvi bástyákba.

Szombaton, augusztus 9-én mindannyian részt vettek a szejkefürdői Unitárius Világtalálkozón. Másnap a sepsiszentgyörgyi unitárius templomban az istentiszteletet a táborszervező **Jill McAllister** lelkész tartotta, ezt követően pedig szavalatokkal és énekszámokkal tarkított, többnyelvű műsort adtak elő. Az éjszakát a helybeli ifjúsági egyesület tagjainál töltötték.

A konferencia résztvevői hétfőn és kedden egy-egy napos környékbeli kiránduláson vettek részt, a Brassó – Brassói Pojána – Töröcsvár, illetve Kézdivásárhely – Alsócsernáton – Bálványos – Szent Anna tó útvonalakat követve. Szerdától péntekig a sepsibesenyői tó partján sátoroztak, ahol lazább keretek között folytatták a megelőző héten elkezdett csoportos tevékenységeket, lelki gyakorlatokat. Emellett közösen főztek, mosogattak, úszkáltak, kirándultak a környéken, esténként pedig tábortűz mellett énekeltek. A háromnapos sátorban alvás után kissé megfáradtan, de igazi csapattá kovácsolódva tértek vissza Sepsiszentgyörgyre, ahol egy utolsó esti közös vacsora várta őket.

A tábor eredményes volt – összegezték a szervezők, hiszen sikerült egy igen jó csapatot kialakítani, egyeseket összeférhetetlen magatartásukban megváltoztatni, s a hasonló konferenciák folytatására újabb érveket találni.

SÁNDOR KRISZTINA (ODFIE-főtítkár)

Hol az ifjúság az egyházban?

Az idei Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferenciára több mint kétszáz fiatal gyűlt össze Nagyajtán. A résztvevők a hétvége során olyan kérdésekkel foglalkoztak, melyek elsősorban az ifjúság egyházban betöltött helyét és szerepét érintették.

A négynapos rendezvény programja az előző években megszokott menetrendet követte: csütörtökön délután a bejelentkezéssel, a megnyitó istentisztelettel, majd a hely-

beli ifjúsági egyesület humoros előadásával vette kezdetét a konferencia. Pénteken a reggelit áhitat követte, miután a templom hívőseiben sor került a nap két fő előadására, **Kolumbán Gábor**, az Erdélyi Unitárius Egyház főgondnoka, és **Gyerő Dávid** egyházi közigazgatási előadó-tanácsos részvételével. Az előadások után több kiscsoportos beszélgetés következett, melyek a valláserkölcsei nevelésről, az értékek világáról, az egyleti életbe való beavatásról, a közösségi élményről, az unitárius öntudatról, valamint a felekezeti tevékenységről szóltak. Ebéd után a résztvevők választhattak a különböző szabadidős tevékenységek közül. A legnépszerűbbnek a nemezelés bizonyult, emellett viszont az idej konferencia különlegességének számított az „irodalmi teaház”, ahol **Tódor Csaba** homoródszentpáli és **Demeter Sándor Lóránd** sepsiszentgyörgyi költő-lelkészek voltak a vendégek. Voltak, akik a filmklubot, a számháborúzást vagy a lelki gyakorlatokat választották. Estére táborítűz mellett, gitárszónál énekelt a „nagy csapat”.

Szombat délelőtt **Jakab Vilma** egyesületvezető tartott vitaindító előadást, melyben az egyesület fogalmát körvonalazta, illetve e fiatalos életmód abbahagyása utáni lehetőségekről beszélt. Ezt követően a kiscsoportos beszélgetések az előző nap témáit tovább mélyítve folytatták munkájukat. A délutánt az egyházkörök között megrendezett népszerű vetélkedő töltötte ki. Este a napközben étkezőként is használt helyi művelődési otthonban a csikszeredai Role egyesület mutatta be nagyszerű rockballadáját, a *Pillét*, melynek alapját moldvai csángó népdalok feldolgozása képezi. A program vasárnap délben a záróistentisztelettel és a rendezvény emlékére állított kopjafa felavatásával folytatódott.

Délután első ízben került sor az unitárius egyesület és főiskolások találkozására. A résztvevők körvonalazták a nagyobb városokban megalakítandó egyesületi körök szervezési kérdéseit, illetve a kolozsvári csoport működésének fellendítési módszereiről tárgyaltak. Ezt követően a helyi és a „központi” szervezők kiérdemelt mulatság keretében értékelték ki a konferenciát.

Az alábbiakban a konferencia idej témájában elhangzott előadásokból meríték egy összefoglalásra valót:

Kolumbán Gábor a világiak egyházi szerepvállalásának fontossága mellett rendkívül átfogó – ugyanakkor személyes – világképet vázolt fel beszédében. Véleménye szerint az egyház a modernizáció első intézménye volt, mely az idő mint fogalom bevezetése tájékán jelent meg az em-

beriség történetében. Az egyháznak fontos küldetése van a jövőre nézve – hangsúlyozta –, hiszen „egy második szellemi ugrás előtt áll az emberiség”, mely arról szól, hogy kialakulóban van egy globális identitástudat. Ennek különböző szintjein található: 1. én, az egyén, 2. mi, a közösség és a „gondviselés”, illetve a 3. szinten egyek vagyunk az egész Földön élőkkel. E modell szerint, míg száz évvel ezelőtt nem érdekelt őseinket, hogy mi történik Irakban – hiszen későn jutott el hozzuk, ha egyáltalán eljutott, az adott hír -, ma már a korszerű globális kommunikációs csatornákon keresztül naprakész adatok birtokába juthatunk. Ma már a kelet-európai embernek is fáj, hogy a bagdadi Nemzeti Múzeumot kirabolták. Egy idegen kultúra rombolása is fáj. Miért? Mert az ember kezdi kibővíteni a saját létezési körét egy egyetemes identitás felé. A távoli jövőt előrevetítve: ma már/még a Föld szintjén gondolkodunk, és eltelik még jó néhány évszázad, míg az ember kikerül e dimenzióból, és pl. a Vénuszon működő unitárius templomról beszélhet.

Az egyház szerepe az előadó megítélésében az egységesség, de nem az uniformizálás. Az egyházban a különbözőségek intézményesülnek, és ezen intézmény által érték-közösségek kerülhetnek be a globális egységképződési folyamatba. Unitárius egyházunkat születésétől fogva a sokszínűség jellemezte. A jelenben egyházunkra egyfajta tanítói feladatkör (küldetés) is hárul: meg kell mutatni a többi egyháznak, hogy milyen módszerekkel sikerült megőrizni ezt a sokszínűséget. Az Unitárius Egyház fenntartásában a világiaknak mindig is nagyobb szerepük volt, mint a lelkészeknek. Ez a jelenség csupán az utóbbi évtizedekben fordult visszajára, a kommunizmus szekularizáló politikájának köszönhetően. Főgondnokunk szerint a világiaknak az egyházi tevékenység által (is) segíteniük kell a globális identitás létrehozásában.

Gyerő Dávid az egyházi intézményi élet belső működésének alapos kritikusaként vázolta fel a közeljövőben szükséges változtatásokat. Módszertanilag jól előkészített előadásában ismertette az egyházi küldetésre, a lelkészségre, a világiakra, valamint az egyház szerkezeti és vezetési struktúráira ráférő felfogásbeli és gyakorlati újításokat. Az unitarizmus egyfajta éber magatartást kell jelentsen két veszéllyel szemben: az egyik az egyház üzenetének felhígulása, a másik pedig a szervezeti élet megmerevedése. Az egyházban megvalósítandó változások kapcsán kifejtette: nagyapáink dolga az volt, hogy konzerválják intézményeinket, megőrizték úgy, ahogy vannak. Ha a változásokra nyitottak maradnak, ártó folyamatok bomlasztottak volna. Ma már az a mi dolgunk, hogy ezeket a létező intézményi kereteket megváltoztassuk, továbbfejlesszük – és ez sokkal nehezebb. Az egyházban a maradátság, a hagyományosság csak a tartalomra vonatkozhat, a formára nem. A lelkész központi szerepét csökkenteni kell, s egyre több világi egyháztagot kell megbízni különböző egyházközségi feladatok ellátásával, hiszen a pap nem lehet egyszemélyes játékos egy egész futballcsapatban – élt e jelképes hasonlattal az előadó.

A fentiekben vázolt előadásokat követően rendkívül élénk és mélyenszántó beszélgetés alakult ki a jelenlevők között. A hozzászólások rendjén a fiatalság itthoni jövőbeli kilátásairól, értékvilágának változásáról és az unitári-

us egyház belső reformjának szükségességéről folytattak eszmecsereket a konferenciázók. A „saját múltjába és történelmébe beleszerelmesedett egyház” képét kerülni kell, s az alaposan előkészített változtatások eredménye a fiatalok javára (is) kell történnjen.

SÁNDOR KRISZTINA (ODFIE-főtítkárr)

Az egyleti nyarat záró napok

Az ODFIE VI. Vezetőképzőjét és idei Küldöttgyűlését 2003. szeptember 9–11. között tartottuk. A helyszín idén is a szívünkhöz oly közel álló, családi hangulatot biztosító **Homoródszentmártoni Dávid Ferenc Nemzetközi Ifjúsági és Konferencia Központ** volt, ahol harmincöt egyletvezető jelent meg. A résztvevőket két csoportba sorolhattuk: újdonsült helyi egyletvezetők, illetve a helyi egyletvezetés területén gyakorlott ifjak, akiket a rendezvény-szervezésbe, csoportvezetésbe szeretnénk bevonni.

Kedden érkeztünk, majd 17 órától ismerkedéssel kezdtük a programot. A játékok nem titkolt célja az egymásra hangolódás mellett az ötletadás is volt. Vacsorázás közben megpróbáltuk felvázolni a családfánkat, később hosszasan beszélgettünk erről. **Lakatos Sándortól** megtudtuk, hogyan érdemes hozzáfogni a családfa elkészítéséhez, illetve, hogy milyen részletekre érdemes odafigyelni (örökletes betegségek, elhalálozási okok, a gyermekek számának változása korszakonként stb.). Jövendőbeli család-jaink terjedelmét tervezgetve szomorúan tapasztaltuk, hogy meglepően sok fiatal kívánja idegen országban felnevelni gyermekeit. Mivel későre járt az idő, fogat mostunk, pizsamába bújtunk, és meghallgattuk az esti mesét. Utána rögtönzött lelkigyakorlaton figyelhettük az egymás arcából kialakuló rémképeket.

Szerdán énekszóra ébredtünk, tornával köszöntöttük az új napot, s a reggeli elfogyasztása utáni áhitaton Isten áldását kértük munkánkra. Négy kiscsoportban hozzáfogtunk a képviselt egyletek sajátos képének felvázolásához, az egyletvezetőket leginkább foglalkoztató kérdések (kapcsolattartás, újak bevonása, konfliktuskezelés stb.) megbeszéléséhez. Röviden kiértékeltek az ODFIE nyári rendezvényeit, majd a *hogyan továbbot* tervezgettük. Később **Nagy Endre** az Egylet szervezeti felépítéséről tartott rövid ismertetőt.

A délután folyamán a Küldöttgyűlésen számba vettük az elmúlt időszak eredményeit, hiányosságainkat, lehetőségeinket és feladatainkat. Megejtettük a választásokat, így a következő időszakra **Sándor Krisztina** főtítkárr, **Rácz Norbert** alelnöki, **Kocsis Tünde** és **Szabó Mária** (a marosi egyházkörben), **Kádár Kincső** és **Vass Zsuzsa** (a székelyudvarhelyi egyházkörben), **Bíró Attila** (a háromszék-felsőfehéri egyházkörben) egyházköri képviselői tisztség betöltésére bizattak meg.

Vacsora után ismét játszottunk, hogy megmozgassuk elgémberedett tagjainkat. Az esti áhitat keretében megosztottuk azokat az élményeket, amelyekben napközben – a többi tevékenységgel egy időben – részesülhettünk a templomban, szerre, néhány perc erejéig.

A záró napon összegeztük a kiscsoportok munkáját, majd kötetlen beszélgetésbe kezdtünk szertatási rendünkről, hitelveinkről. Azt hiszem, a nyári rendezvények sorát méltó módon zártuk ezzel a szűk körű, barátságos hangulatú szakmai találkozóval.

KOVÁCS MÁRIA (ODFIE-szakosztályvezető)

Szabadság- (és hol a) szobor?

Szomorú október 6-ra készülünk. A megelőző napon ott leszünk Aradon, emlékezni, gyertyát gyújtani, némán tüntetni. Tizenhárom évvel a rendszerváltás után és hét éve az RMDSZ kormányon „tündöklése” óta még mindig úgy tűnik, hogy a hasonló helyzetek elkerülhetetlenek. 2003-ban közösségünk ellehetetlenítési folyamatának emlékezetes állomása marad Arad.

A sajtóban már minden elhangzott, mindent megírtak. Egy megállapodás megszegése, a helyi döntésekbe való felső beavatkozás felelőtlensége, a magyarországi kormány ismételt diplomáciai bukása, az RMDSZ újbóli megalkuvása – e megállapítások az aradi szoborcsoport körül kialakult keserű helyzet alapjellemezői.

Az erdélyi magyar nemzeti közösséget újból és ismételten megalázták. Értelmetlen és félszeg megoldásokat aggattak az ügy köré: szétszedni a szoborcsoport tagjait és egy megbékélési parkban elhelyezni. Ez legalább annyira elterelő művelet, mint annak idején a Petőfi-Schiller-féle egyetem volt. Kit zavart a tizenhárom vértanú emlékére készített alkotás? Ha ez a botrány a választási hadjárat előszeleként eredményes volt a kormánypárt számára, annál nagyobb kudarcot vallott és újabb szavazatokat vesztett az RMDSZ. Az erdélyi magyar ifjúság számára a hasonló helyzetek „tökéletes” példát nyújtanak az elvszerű és következetes politizálásról, valamint a saját ügyeink melletti kiállásról. Ilyen helyzetek mellett ne is csodálkozunk, hogy az erdélyi magyar fiatalok többsége undorodik a politikától, az ún. érdekvédelmi szervezetünktől, és – amint teheti – fogja a kalapját, és továbbáll. Az önbecsülést az önérvényesülés és a balkáni mentalitás váltotta fel. A kormánypárt a tőle már megszokott formáját hozta, akárcsak az RMDSZ. A következtetés az erdélyi magyar közösség számára egyértelmű: ezt is lenyelették velünk.

SÁNDOR KRISZTINA

Dr. Gellérd Judit

4. rész

Tengereken úszó (luxus-) egyetem

Amilyen kőkorszakbeli a falvak nagy része, éppen oly modernek az országutak Tanzániában. Nincs az a minőségi országút Európában, ami felvehetné a versenyt ezekkel az újonnan épített, remek autópályákkal. Amit mi álmodunk Erdély számára, utakat a turizmushoz, azt Tanzánia bölcsen megvalósította. A szafari a nemzeti jövedelem tetemes részét hozza, az egész világ ide jár az állatokban gyönyörködni. Milyen bölcsen terveztek ezek az afrikaiak, hogy az utakkal kezdték „világhódításukat.”

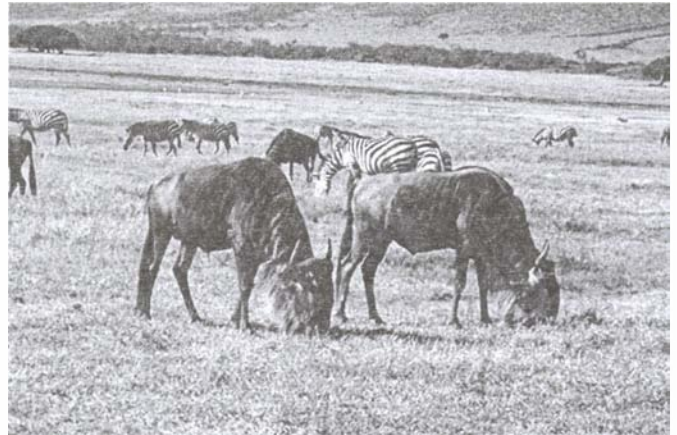
Estére értünk Arusha városába. Ez a híres nép, a maasaiok fővárosa. Ha eddig a tibetiek uralták a fantáziákat és érdeklődésemet, akkor ehhez most a maasaiok társultak. Ők Afrika legbüszkébb nemzete, és az egyetlen, amely ősi civilizációját a maga eredetiségében és elképesztő gazdagságában megtartotta. Vagyis: abszolút ellenállt a civilizációnak. Úgy élnek most is, mint háromezer évvel ezelőtt, pásztor-nomád életmódot folytatva. Nyájaikkal valaha a keleti partoktól Afrika szívéig szabadon mozgottak. Most azonban a városok, az ipari létesítmények elirigvelték végtelen legelőiket. Így szinte csak a nemzeti parkok körül és a parkokban élnek.

A hajóra meghívott vendég-előadó maasai származású volt, akiből közben állatorvos és egyetemi tanár lett. Általa nyertünk bepillantást népe kultúrájába és szokásaiba. Kisfiú korában ő is megkapta a legértékesebb kincset, egy tehenet. Ehhez kellett volna munkájával többet hozzágyűjtenie. De egyetlen tehene holtan rogyott össze egy nap. Ez a trauma készítette végülis Cornelius barátunkat arra, hogy Oxfordban állatorvossá és állatvédővé képezze magát.

A maasai nép legnagyobb kincse a marha, persze - akárcsak nálunk -, ha marha nincs, a kecske is jó. A marha számukra élet és arany. Erősen húsevő nép, és idegen húst nem fogyaszt, csak amit maga nevel. Étrendjük fontos része a friss tej mellett a friss vér mindennapos fogyasztása. A maasaiok talán a egész világ legmagasabb emberei: délcegek, szikarak, erősek és egészségesek. Közülük kerülnek ki azok a híres sportolók - futóbajnokok, atléták és kézilabdajátékosok -, akiket a világ annyira csodál legyőzhetetlenségükért. A Bostoni Maraton alkalmával én is ünnepeletem egy maasai lány fölényes győzelmét.

Ahogy a hegyek felé haladtunk, mind több maasai falut és pásztort láttunk. Lenyűgöző látvány egy-egy ilyen pásztor. Népviseletéről, a vállára vetett és a teste köré lazán csavart vörös vagy bordó, hatalmas sál-pokrócáról, és kezében az elmaradhatatlan rövid pásztorbotról, már messziről felismerhető. Botja több mint pásztorbot - önaazonosságának hordozója. A férfiak másik kategóriájába a harcosok tartoznak, akik bőrből készült, festett pajzsot és

egy igen hosszú lándzsát hordanak magukkal. Gyöngyből készült minden rajtuk: nyakékeik, sarujuk, fejdíszük. Van, aki lakatot hord fülbevaló gyanánt. A fiatal harcosok haja hosszú, és igen finom hajfonataikból valóságos ékszert építenek a fejükre. Olyanok, mint a mitológiabeli félistenek.

Asszonyaik feje kopaszra nyírt, nyakukat akár tucatszerű, gazdagon szőtt, színes gyöngyök díszíti. Ezek a körgallér alakú, merevített gyöngyök, rétegekben borítják vállukat és mellüket. Fülükből hatalmas és nehéz, ugyancsak színes gyöngyfűzésű fülbevalók csüngenek, fejükön gyöngypárta vagy korona. A fiatal lányok tiszta fehér gyöngygallérokat hordanak, több rétegben, amelyekről mindenféle ékszerek csüngnek alá. Csak a foguk fehérebb, már akinek még volt foga. A középkorú asszonyok azonban fogatlan elnyűtségekben is szépek. A ruhájuk kopottas, szegényes, de a maguk köré tekert textiliák egyszerűen elvesztek a ragyogó gyöngyök alatt.

Hagyománytiszteletük, nemzeti büszkeségük és szépségük magával ragadott. Őket óhajtottam látni leginkább. De annyira zárt a világuk, hogy nehezen lehet csak úgy szóba állni velük. Fényképezni pedig szinte lehetetlen. A programunk azonban lehetővé tett egy bepillantást az életükbe, amikor felkerestük őket hagyományos falujukban. Nem hittem a szememnek! Ezek a kétméteres óriások olyan tehéntrágyából tapasztott viskókban laknak, amelyekbe én is kétrét hajolva juthattam be. A viskó csigaházra emlékeztet, oldalozó bejáratával a mi pásztoraink nyári tanyájához hasonlít egy kicsit. Egy egész család alszik a tehénbőrrel leterített, matrac nélküli, alacsony lócán. Minden kincsüket az ágyuk mögött tartják. Sőt, az újszülött bárányokat és gidákat is beviszik. Az agyagviskó közepén tűzhely van, mellette pedig az értékes veder víz és a rizses kanna. Ezek a viskók jellegzetes módon körben helyezkednek el, vesszőkerítés védi a falut a vadaktól. A falu közepe egy óriási, rituális táncporond, ahova mi nem

léphettünk be. A falu apraja-nagyja díszruhába öltözve fogadott, és énekelt. Felületes fül számára a dallamok a csángókéra emlékeztetőek voltak. A torokéneklés ősi vitalitást sugárzott. Félkörben állottak, szemben velünk, külön a férfiak, külön a nők. A nők énekeltek és táncoltak először. Táncuk alig volt több ritmusos, jobbra-balra lépetésnél. A rengeteg szín, a szikrázó szemek, a csokoládébarna bőr, a színes ruhák káprázatos forgatagban idézték az emberiség ősi kultúrájának az erejét.

Az esemény fénypontja a férfiak tánca volt. Miközben asszonyaikkal együtt énekeltek, egyik-másikuk előrelépett, és helyből óriási magasra ugrott. Amolyan afrikai csúrdöngölő, csak hogy ők a pásztorbotot is használják e fellendülésre. Egy métert is ugrott egyik-másik. Büszke, gyönyörű nép ez a maasai! Majdhogynem székely-féle: afrikai értelemben.

Utazásunk nagy élménye volt, amikor a Kilimandzsáró havas csúcsát megpillantottuk. Én vettem észre a felhők mögött, és akkorát rikkantottam örömben, hogy a felhők nyomban szétrebbentek. Mert ritka, hogy a csúcs felhőtlenül felfedje szikrázó szépségét! Csak amikor teljes pompájában ragyogott a csúcs, akkor vált nyilvánvalóvá: a jégsipka fele elolvadt a Föld lassú felmelegedése következtében. A Kilimandzsáró a világ lelkiismeretének a barométere. Az egyenlítői Afrikában havat látni – nem közönséges élmény. De ki tudja, meddig láthatunk még ott havat?

Hajnalban, amikor a nagyvadak vadászatra kelnek, beültünk a szafari jeep-mikrobuszokba. Ezeknek a teteje felnyitható volt, így állva is nézelődhattunk és fényképezhattunk. A keskeny szerpentin lélegzetelállító kaland volt lefele is, felfele is. De amit ott lent – a világ nyolcadik csodájának nevezhető krátervölgyben – láttunk, azt alig lehet szavakba önteni. Zebrák és bölények, sakálok és zergék együtt legelészték óriási csordákban. A legművészebb minták formálódtak kombinációikból a kíváncsi kamera számára. Különösen a zebra hátsó fele utánozhatatlan mintázatú. Aki Vasarely művet előbb látott, mint élő zebrákat, azt gondolhatná, hogy Vasarely festette be ezeket a lovakat játékos kedvében! A zergék és antilopok minden méretben kecsesek voltak, a fekete afrikai bölények pedig esetlenek és lomhák. A mintegy 15–20 mikrobusz keresztül-kasul szelte a pusztát, a vadak között kanyarogva, hogy kezünkkel is elérhettük volna őket. De az állatoknak még a figyelmét is alig keltettük fel, nem hogy elszaladtak volna! Megszokták a szafarizókat, azt hiszik, mi is egy állatfajta vagyunk. És milyen igazuk van.

Ez a tolerancia az oroszlánok esetében azonban a büszke közöny képét öltötte. Mert persze mindnyájan az oroszlánokat kerestük. A buszok egymás között rádióleadóval adták hírül, ha valahol felbukkant egy oroszlán vagy leopárd. És egyszerűen csak egy oroszlán család előtt találtuk magunkat; lustán sütkéreztek a napon, alig három méterre tőlünk! *(Folytatása következik)*

Könyvajánló

Zsakó Erzsébet: HINNI ÉS TENNI Az Unitárius Nőszövetség története

Az Unitárius Nőszövetség története

2003

Egy új könyv megjelenését egy gyermek születéséhez hasonlítanám. Annál nagyobb örömmel fogtam Zsakó Erzsébet Hinni és tenni c. könyvét, mivel egy igen régen várt „gyermeket” tarthattam a kezemben. A különleges grafikai kivitelezésben kiadott könyv ugyanis egy űrt pótol. Azt az űrt, amelyet az elmúlt ötven év hallgatása kényszerített ránk, de ugyanakkor a mostani idők változásai is okoztak. Itt elsősorban azokra a nemi szerepváltozásokra gondolok, amelyek eredményeként egyre gyakrabban tesszük fel azt a kérdést: „Mi is a nők szerepe mai változó világunkban?”

Erre is válaszolni próbál Zsakó Erzsébet könyve. Felvezetve az Unitárius Nőszövetség igen részletes történetét kezdeteitől a mai napig, erdélyi nőtörténetünk ezen fontos része fogódzót kínál a ma unitárius (és nemcsak) nőinek abban, hogy milyen sokrétű tevékenységek jellemezhetik a kor unitárius nőszövetségeit. A múlt század elejétől a nők

nem a fakanál mellett töltötték el mindennapjaikat, hanem sokkal aktívabbak voltak, mint azt ma gondolnánk.

Hinni és tenni...Ez az elv vezette a mindenkori unitárius nőszövetség tevékenységét. Abban, hogy továbbra is ez az elv vezessen bennünket, igen nagy segítséget jelentett Zsakó Erzsébet könyve, amely erőd ad a mai nőszövetségeknek, egy olyan forrás, amelyből akármikor meríthetünk, mikor kintartásunk lankad, amikor úgy érezzük, hogy nem látjuk olyan tisztán a célt. Zsóka néni, köszönet érte!

VERESS ENIKÓ

Gyönyörű örökség maradt ránk elődeinktől: a kitartó, következetes, példamutató életmód, mely jellemezte a mindenkori unitárius nőket.

A könyv címe Hinni és tenni, tökéletesen kifejezi a két fő jellemvonást, amely elődeink sajátja, kiknek élete mindörökké követendő példa marad.

Mindég, minden körülmények között, a világháborúk előtt, alatt és után, a kösziklára épített házak lakóinak megindadhatatlan hitével éltek és cselekedtek! A csecsemővédelemtől a leány-népfőiskolán át az öregek gondozásáig, mindennel foglalkoztak.

Nagyszerű asszonyok és leányok életét s munkásságát ismerhetjük meg a könyvből. Tanulhatunk belőle: emberiséget, kötelességtudást és felelősségvállalást.

Útmutató is ez a könyv, hiszen napjainkban talán még nagyobb szükség van arra, hogy elődeinkhez hasonlóan: erős hittel és jóakarattal tennivágyással segítsünk a csecsemőktől az öregekig mindenkin, ahol lehet, ahogy lehet!

Zsakó Erzsébet könyve Erdő-tanítványhoz méltó rendszerességgel, pontossággal és hűséggel megírt munka.

Gazdagabbak leszünk, ha elolvassuk!

SIGMOND JÚLIA

Nyelvédesanyánk

Mentősök, repülősök és társaik

Bizonyára olvasóink is fölfigyeltek arra, hogy nyelvhasználatunkban mindjobban tért hódít az -s névszóképző. Aki éjszakai műszakban dolgozik, azt mondja: éjszaka vagyok. A szívpanaszokkal kezelésre járó beteg *szíves*, a vesebajos *vesés*, a cukorbeteg egyszerűen *cukros*. A kiküldetés újabban nem kétheti vagy egy hónapi, hanem *kéthetes*, *egy hónapos*. A betűszói elnevezésű labdarúgócsapatok játékosai manapság nem FTC-, MTK- vagy BVSC-beli, hanem *FTC-s*, *MTK-s*, *BVSC-s*. A mentőorvos vagy a repülőtsiszt a mindennapi nyelvben többnyire csak *mentős*, *repülős*.

És itt megállok, ugyanis mai anyanyelvi zsörtölődésem épp erről, a *mentős*ről és *repülős*ről, pontosabban az -s képzős új foglalkozásnevekről szól. Általában nem vagyok az -s képzős szavak ellen, hiszen napjainkban, amikor - néhány egészen új, örvendetes kezdeményt nem számítva - a szóképzés egészében visszaszorulóban van, voltaképpen minden új képzett szó nyereségnek számít, ezekkel a *mentős*, *repülős* típusú elnevezésekkel azonban csinján kell bännünk.

Ezek korántsem olyan pontos, lényegre törő megnevezések, mint ugyancsak -s képzős, régebben is meglévő társaik: az *asztalos*, a *fazekas*, a *traktoros* vagy a *postás*. Ezek a mostaniak inkább csak körülírások, a lényegét nem fejezik ki. A *mentős* elnevezésből nem derül ki, hogy akit illetünk vele, az micsoda tulajdonképpen: mentőtiszt-e, mentőorvos, mentőápoló vagy egyéb beosztású dolgozó. Ugyanez a baja a *repülős*nek is, s hasonló okokból nem tudok lelkesedni azért sem, hogy legújabban ezek mellé már felzárkóztak az *egészségügyisek* - holott bőven elég ez is: *egészségügyiek* -, s hogy megjelentek a *vendéglátósok* is.

Összegezve: noha nagy bünt nem követnek el nyelvünk ellen, akik minduntalan ezekkel az -s képzős alakokkal élnek, ha egy-egy foglalkozást akarnak megjelölni, mégis úgy gondolom, akkor járunk el helyesen, ha nem szegődünk a divat uszályába, s öncélúan, fölöslegesen nem szaporítjuk az -s képzősök számát. Nyilvánvaló, hogy a *lakatosra*, a *postásra* meg a *pénztárosra* vagy - hogy az -ó, -ő végű melléknévi igenyek -s képzővel megtoldott változatai közül is idézzek példát - a *rézfűvő*ra meg a *műtős*re szükség van. De annak aligha örülhetnénk, ha a divat további erősödésével a *vizügyiekből* *vizügyisek*, a *könyvelőkből*, *kézbésítőkből*, *újságírókból* *könyvelősök*, *kézbésítősök*, *újságíró*sok lennének. Ugye, ebben mindnyájan egyetértünk?

Dr. GRÉTSY LÁSZLÓ

Egyházi hírek

Szeptember 1-8. között az aranyosszéki Várfalván szerveztük meg az idei év második **gyermektáborát**, 30 unitárius gimnazista és kisiskolás részvételével, akik Magyarországot, Alsófelföldet, Alsórákos, Sinfalva, Aranyosrákos, Medgyes, Magyarásros, Kövend, Kolozsvár és Várfalva egyházközségéből érkeztek.

Szeptember 9-én **dr. Szabó Árpád** püspök, **Kolumbán Gábor** főgondnok és **Gyerő Dávid** előadótanácsos Kolozsváron találkozott **Abdelfattah Amorr**al, az Egyesült Nemzetek Szövetsége vallásügyi raportőrével. Amor úr egyházunk általános helyzetéről és főként az állammal való viszonyáról érdeklődött.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának I. évfolyamára a szeptember 10-13. között zajló felvételi vizsga után a következő hallgatók iratkozhattak be: **Tóth Zsuzsánna** (Homoródszentpéter), **Kisgyörgy Tamás** (Csíkszereda), **Lőrinczi Botond** (Székelykeresztúr) és **Andorkó Attila** (Sepsiszentgyörgy).

Szeptember 20-án **Kobátfalván torony- és harangszentelési ünnepélyt** tartottak a 2000-2002. közt felépített új torony és a kijavított templom megünneplésére, ahol az ünnepi szónok **dr. Szabó Árpád** püspök volt.

A **Lelkészképesítő Bizottság** szeptember 22-23-án lelkészképesítő pótvizsgát tartott, ahol **Koppándi-Benczédi Zoltán** (7,66-os

általánossal) és ifj. **Szombattalvi József** (6,88-as általánossal) lelkési oklevelet szerzett.

Az **Énekeztető-képesítő Bizottság** a szeptember 23-án tartott vizsgán a következőknek ítélte oda az unitárius énekeztető oklevelet: **Tódor Éva**, Homoródszentpál (9,80-as általánossal), **Székely Mónika**, Tarcsafalva (9,00), **Tar Imre**, Marosszentgyörgy (8,60), **Jenei Ildikó**, Pipe-Szásznádas (8,40) és **Márkodi Attila**, Nyáradgálfalva (7,00).

A **III. évnegyedi lelkési értekezleteket** egyházköreinkben a következők szerint tartották: október 2-án Homoródszentpálon, 6-án Torockón, 7-én Székelykeresztúron, 8-án Baróton, 9-én Bethlenszentmiklóson és 10-én Szentgercén. Az értekezletek központi előadását **Czire Szabolcs** teológiai tanár tartotta A posztmodern korszakváltás ígérete és az unitarizmus címmel.

Október 4-én **Kidében falutalálkozót** tartottak, az ünnepi istentisztelet szónoka **dr. Szabó Árpád** püspök volt.

Október 10-én volt az **unitárius egyetemi és teológiai hallgatók bentlakásának avató ünnepélye** Kolozsváron. Az észak-amerikai hittestvérek adománya, a magyar kormány Apáczai Közalapítványon át nyújtott támogatása és egyházközségeink, ill. híveink hozzájárulása révén felépült új otthon közel 40 fiatal egyetemi és teológiai hallgatót fogad be az új tanévtől kezdődően. Az ünnepélyen jelen volt az Apáczai Közalapítvány kuratóriumának népes küldöttsége is, élén **König Sándor** elnökkel és **Csete Örs** irodavezetővel.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY. A Keresztény Magvető melléklete. ISSN 1220-8418.

Szerkesztő bizottság: **dr. Rezi Elek** főszerkesztő, **Kovács István** szerkesztő. Munkatárs: **Gyerő Dávid**.

Olvasószerkesztő: **Kürti Miklós**. Szedés: **Rezi Éva**. Kivitelezés: **Kriza János**. Készült az UNITÁRIUS EGYHÁZ nyomdájában.

Lapzárta minden második hónap 10.-edike. Címünk: 3400 Cluj, B-dul 21 Decembrie nr. 9. Tel/fax: (0264) 593236, 595927.

E-mail: krizajan@unitarian.dntcj.ro; kovacsistvan@unitarian.dntcj.ro

Az Unitárius Közlöny megjelenését a **COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY** támogatja.

